

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Kannessa

Kim Simonsson: *Emma jättää jäljen*

Olafur Eliasson: *Pentagonal mirror tunnel*

Tapio Wirkkala: *Ultima Thule* / Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma

Kuvat © EMMA

SISÄLLYS

5	JOHDANTO EMMA laajensi ja kasvatti suosiotaan	32	STILL/LIFE – Tapio Wirkkala Retrospective 17.11.2017–22.4.2018
6	NÄYTTELYTOIMINTA Kansainvälinen ja aktiivinen näyttelyvuosi	34	Aukio: Bryk & Wirkkala -katseluvarasto
8	Olafur Eliasson – Pentagonal Landscapes 8.2.–21.5.2017	38	Kosketus / Huoneen ohjelmisto Saastamoisen säätien kokoelmanäyttely
12	Joseph Beuys: Outside the Box 8.2.–21.5.2017	40	KOKOELMATOIMINTA
16	For Fashion's Sake – Muodin vuoksi 3.5.–3.9.2017	46	YLEISÖPALVELUT
18	Nokian lahjoituskokoelma 6.6.–10.9.2017	56	KONSERVOINTI
20	Hans Rosenström & Stormglas – Off Seasons 17.8.–3.9.2017	58	MUSEOTEKNIikka
22	Sarah Morris 21.6.2017–7.1.2018	59	MARKKINOINTI, VIESTINTÄ & YRITYSYHTEISTYÖ
26	Ernst Mether-Borgström 21.6.2017–7.1.2018	64	EMMA SHOP
30	Heli Rekula – Linnuntietä 14.10.–17.12.2017	66	HALLINTO, TALOUS & HENKILÖSTÖ

Rut Brykin ja Tapio Wirkkalan kokoelmat
esillä uudessa katseluvastossa.

Kim Simonssonin *Emma jättää jäljen* -veistos
tervehtii Tapiolan metroasemalla.

JOHDANTO

EMMA laajensi ja kasvatti suosiotaan

Vuonna 2017 EMMAn kävijämäärä kasvoi jo kolmatta vuotta peräkkäin: nykyaikaisen taiteen, modernismin klassikoita ja uutta muotisuunnittelua sisällään pitänyt näyttelyohjelmisto tapahtumineen houkuttelivat taidemuseoon runsaat 130 000 kävijää. Vuoden tapahtumista erityisesti Lasten museofestarit keräsi kaikkien aikojen ennätysyleisön ja festivaalista onkin vuosien varrella kasvanut WeeGeen tärkein tapahtuma. Valovoimaisen ohjelmiston lisäksi EMMAn kävijämäärään ja mediajulki-suuteen vaikuttivat positiivisesti museon saavutettavuutta parantava Länsimetro sekä suosittu Museo-kortti.

Vuosi huipentui, kun EMMA ja Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiö avasivat yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa **Rut Brykin** ja **Tapio Wirkkalan** henkilökohtaisiin työskentelykokoelmiin pohjautuvan pysyvän laajennusosan, Aukion. Kokoelman esittelyyn ja design-ilmiöihin keskittyvä Aukio pitää sisällään uudenlaisen katselu-

varaston, jossa Suomen ensimmäinen pysyvästi yleisölle avoinna oleva varastonäyttely avaa museaalista työtä kulissien takana.

Tänä vuonna emmalaiset toteuttivat laajennusosan ohella täyden määrän näyttelyitä, pienempiä produktioita ja **Kim Simonssonin Emma jättää jäljen** -tilausteoksen Tapiolan metroasemalle. EMMA oli lisäksi keskeinen toimija espoolaisittain poikkeuksellisen mittavassa julkisen taiteen hankkeessa: maaliskuussa käyttöön vihittyyn Espoon uuteen sairaalaan toteutettiin kuusi tilausteosta ja sijoitettiin satoja teoksia EMMAn kokoelmista yhteistyössä sairaalan henkilökunnan kanssa.

EMMAN menestyksen takana on ehdottoman sitoutunut ja osaava henkilökunta, jonka vuosi oli poikkeuksellisen työntäyteinen. Laadukas työ ainutlaatuisessa ympäristössä on lyömätön yhdistelmä, jonka pohjalta on ilo jatkaa EMMAn kehittämistä tulevana vuosina!

Pilvi Kalhama / museonjohtaja

	2017	2016	2015	2014	2013
Kävijämäärä	131 518	121 751	101 628	96 977	104 708
Aukiolotunnit	2340	2171	2300	2300	2 100
Opastukset / taidepajat	749 / 198	817 / 175	625 / 181	833 / 240	912 / 219
Näyttelyt / kiertonäyttelyt	10 / 1	7	7	7	7
Tapahtumapäivät	15	12	11	11	12
Yksittäiset tapahtumat	308	194	93	139	96
Julkaisut	10	4	6	3	5
Kokoelmateokset	11 209	8821	10 030	8800	8 600
Kokoelmien kartunta	2314	128	1208	204	99
EMMA-lehden / uutiskirjeen tilaajia	7695 / 5497	7862 / 4766	7817 / 2924	7640 / 2774	7 550 / 2373
Seuraajat Facebookissa	18 243	16 014	11 975	n.7500	-
Seuraajat Instagramissa	10 803	6573	4042	1205	-
Seuraajat Twitterissä	5667	4954	3907	2938	-
Verkkosivuvierailut	216 728	193 539	185 456	159 061	157 316

NÄYTTELYTOIMINTA

Kansainvälinen ja aktiivinen näyttelyvuosi

Vuoden aikana EMMAssa avattiin jopa yhdeksän vaihtuvaa näyttelyä: **Olafur Eliassonin** *Pentagonal Landscapes*, **Joseph Beuysin** *Outside the Box, For Fashion's Sake – Muodin vuoksi*, **Ernst Mether-Borgström, Sarah Morris, Nokian lahjoituskokoelma, Hans Rosenströmin** *Off Seasons*, **Heli Rekulan** *Linnuntietä* ja **Tapio Wirkkalan** tuotantoa esittelevä *STILL/LIFE*.

Lisäksi EMMAn tuottama **Paula Lehtosen** installaatio *Syaani Meri* nähtiin Skandinaviska Enskilda Bankenin (SEB) aulassa Esplanadilla. Lehtosen Itämeren kahta puolta kuvaa-va teos on osa EMMAn ja SEBin yhteistyötä, jossa EMMAn taidekokoelmaa kehitetään hankkimalla nk. konseptiteoksia, joita voi viedä ei-museaalsiin tiloihin, ihmisten keskelle ja yllättäviinkin paikkoihin.

8.2.–21.5.2017

Olafur Eliasson – Pentagonal Landscapes

Tanskalais-islantilainen taiteilija **Olafur Eliasson** (s. 1967) on maailmanlaajuisesti tunnettu nimi, jonka näyttelyä Suomeen on odotettu pitkään. Näyttelyn mahdollisti Saastamoisen säätiön teoshankinta *Pentagonal mirror tunnel*, joka jäi EMMAan esille näyttelyn päätyttyä.

Eliasson on nykytaiteilija, joka tutkii tuotannossaan ihmisen ja tämän ympäristön välistä suhdetta. Hänet tunnetaan myös taiteellisista kannanotoistaan, joilla hän kiinnittää huomion maapallon ekologisten olosuhteiden epäkohtiin, kuten ilmaston lämpenemiseen, napajäätiköiden sulamiseen ja aavikoitumiseen.

EMMA:n näyttelyn valokuvasarjat *The hot spring series* ja *The vulcano series* kuvasivat Islannin luontoa ja geologiaa, videoteos *Inner Stadt Auß* puolestaan Berliinin hektistä liikennettä, rytmiä ja rakennettuja kaupunkinäymiä. *Remagine*-teoksessa katsoja joutui yhä uudelleen

sijoittamaan itsensä eri suunnasta seinälle valoa heijastavien projektoreiden synnyttämään tilailluusioon. *Your intuition* tulkitsi intuitiivisesti mm. näkemisen fysiikkaan ja perspektiiviin liittyviä lainalaisuuksia, *The lost compass* puolestaan vei katsojat aikaan, jolloin Islannissa vielä kasvoi puita.

Eliassonin näyttely herätti runsaasti mielenkiintoa suomalaisessa mediassa, mm. Helsingin Sanomat julkaisi asiasta useamman artikkelin, Suomen Kuvalehti kirjoitti siitä ja YLE Uutiset haastatteli taiteilijaa.

Kävijämäärä
44 977

Projektiryhmä

Päivi Talasmaa, Jouni Harju, Katja Oijusluoma, Saara Peisa, Suvi Sivulainen, Jenni Suoniemi, Sami Supply, Esa Takala, Pernilla Wiik (EMMA) / Caroline Eggel, Myriam Thomas, Kajana Wagner, Yolandé Gouws, Frank Haugwitz, Jöran Imholze (Studio Olafur Eliasson)

Yhteistyönäyttely

Saastamoisen säätiö (pääyhteistyökumppani), Studio Olafur Eliasson

Julkaisu
176 s., suomi / englanti

Toimitus

Päivi Talasmaa, Esa Takala, Suvi Sivulainen (EMMA) / Geoffrey Garrison, Biljana Joksimovic-Große, Kristina Köper, Kathryn Politis, Vajra Spook, Emma Thorning Danielsen (Studio Olafur Eliasson)

Kirjoittajat

Päivi Talasmaa, Riikka Stewen, Juhani Pallasmaa

Valokuvaus

Ari Karttunen / EMMA

Graafinen ilme & layout
KUUDES, Tony Eräpuro

Käännökset

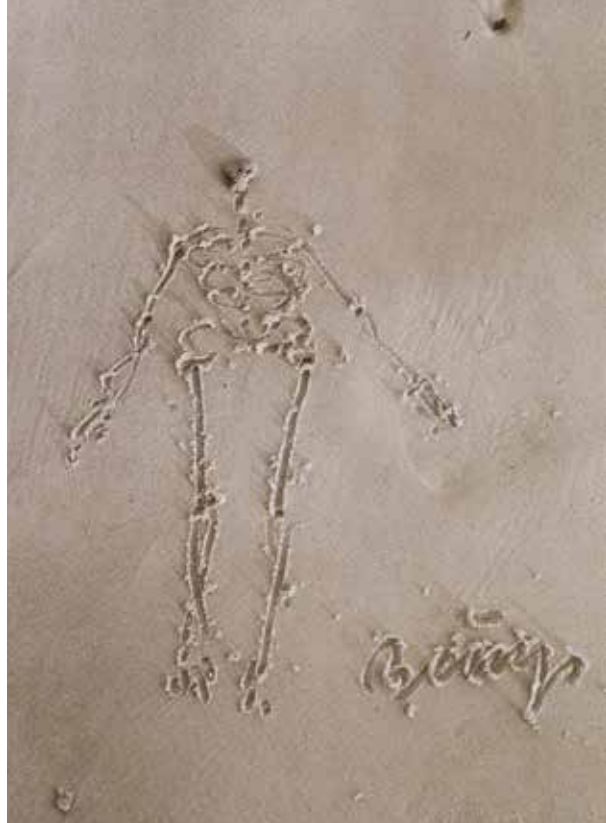
Tomi Snellman
(suomi – englanti)

Teokset

4 installaatiota / esineteosta,
3 valokuvasarjaa, 2 akvarellia, 1 video

Lainaajat

Studio Olafur Eliasson,
Kunstmuseum Bonn

Joseph Beuys: *Sandzeichnungen III*, yksityiskohta, 1978.
Muzeum Sztuki w Łódźin kokoelma. ©Charles Wilp

8.2.–21.5.2017

Joseph Beuys: Outside the Box

EMMAN näyttely esitteli kattavasti yhden 1900-luvun taiteen merkittävimmän uudistajan, **Joseph Beuysin** (1921–1986) tuotantoa uudelle sukupolvelle. EMMAn näyttely perustui puolalaisen Muzeum Sztuki w Łódźin omistamaan Beuys-kokoelmaan. Kyseessä on *Polentransport*-nimellä tunnettu aktio ja siihen liittyvä noin tuhannen esineen kokonaisuus, jonka taiteilija henkilökohtaisesti lahjoitti museolle vuonna 1981. EMMAssa tästä Beuysin tallentamasta arkistomateriaalista nähtiin noin 300 yksittäistä objekti. Valinnoista vastasivat näyttelyn kuraattorit, tutkija **Łukasz Zaremba** Muzeum Sztuki w Łódźista, ja EMMAn johtaja **Pilvi Kalhama**.

Näyttelyn keskeisenä tavoitteena oli tuoda Beuysin ajattelua nykypäivään. Tätä varten valittiin neljä alateemaa, jotka olivat tärkeitä Beuysille, mutta samalla erittäin ajankohtaisia: Talous, Ekologia, Marginaalit ja Poliitiikka.

EMMAssa suunniteltu näyttelyarkkitehtuuri noudatti tätä samaa nelijakoa. Goethe-Instituutin kautta saatu **Werner Krügerin** dokumenttielokuva *Joseph Beuys – Jeder Mensch ist ein Künstler / Everyone is an Artist* (57 min., 1979) täydensi Beuysin taiteilijakuvaa.

Näyttelyn oheen tuotettiin kunnianhimoinen julkaisu *Outside the Box – Joseph Beuys Through Contemporary Visions*, joka sisältää *Polentransport*-kokoelman luovuuden yhteydessä käydyn Beuysin ja Muzeum Sztuki w Łódź silloisen johtajan, **Ryszard Stanislawskin** välisen keskustelun, mutta myös uutta, tutkimuksellista tietoa.

Kävijämäärä
44 977

Kuraattorit
Pilvi Kalhama, Łukasz Zaremba

Projektiryhmä
Pilvi Kalhama, Inka Laine,
Tiina Penttilä, Lasse Naukkarinen,
Saara Peisa, Pernilla Wiik, Iia Palovaara,
Maria Vähäsarja, Ilkka Suppanen
(näyttelyvitriinit)

Yhteistyönäyttely
Yhteistyössä Muzeum Sztuki w Łódźi,
Puola

Julkaisu
Outside the Box – Joseph Beuys
Through Contemporary Visions, 96 s.

Toimitus
Pilvi Kalhama, Inka Laine, Tiina Penttilä,
Milla Rissanen, Łukasz Zaremba

Kirjoittajat
Alexandra Alisauskas, Pilvi Kalhama,
Łukasz Zaremba

Näyttelyopas
24 s., suomi / ruotsi / englanti

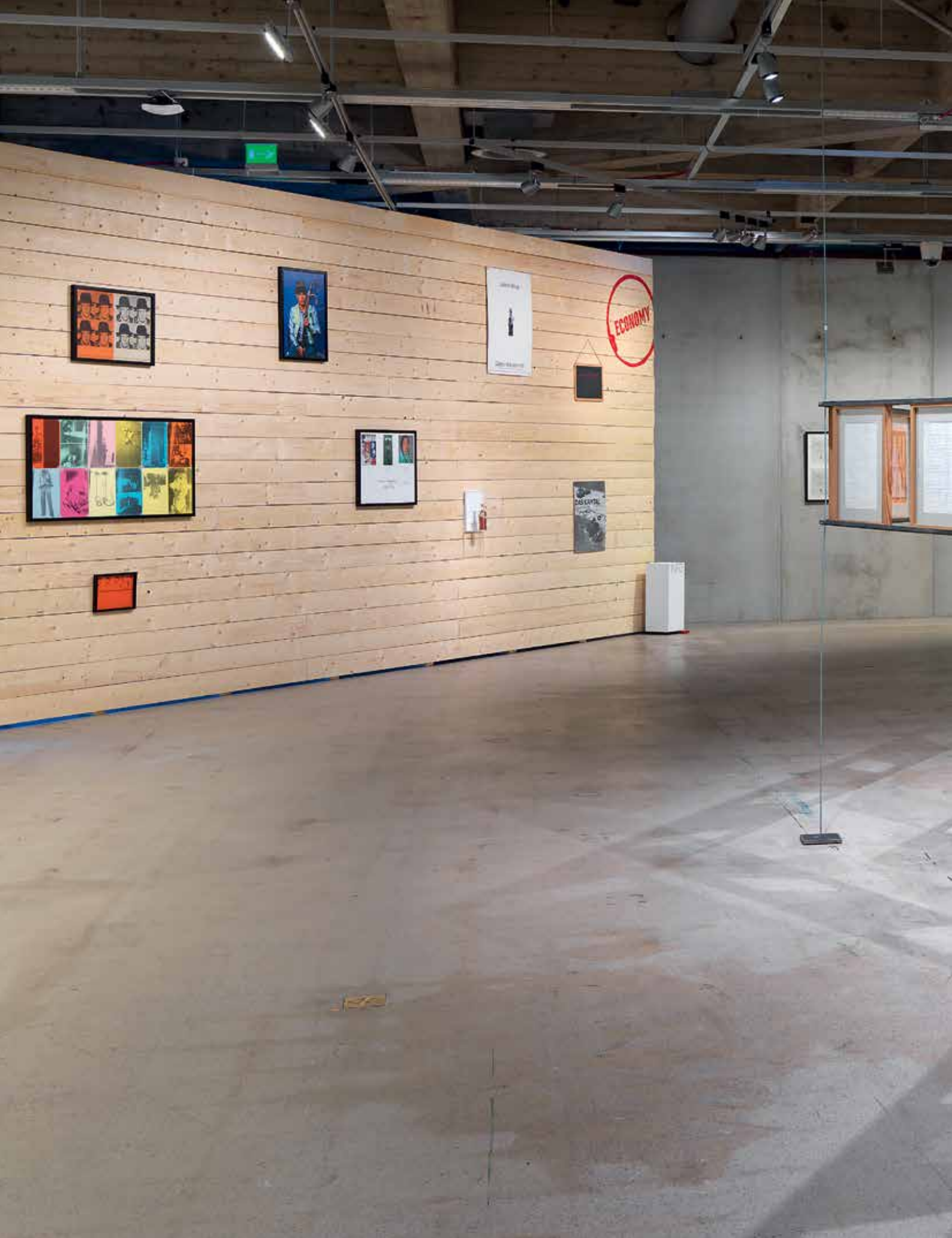
Kirjoittajat
Pilvi Kalhama, Inka Laine,
Iia Palovaara, Tiina Penttilä,
Maria Vähäsarja, Pernilla Wiik

Käännökset
Markus Sandberg (suomi – ruotsi),
Tomi Snelman (suomi – englanti)

Graafinen suunnittelu ja layout
Dog Design Oy

Teokset
Runsaat 100 teosta ja moniosaista
teoskokonaisuutta: piirroksia,
luonnoksia, valokuvia, painokuvia,
esineiteoksia, ääniteoksia, video

Lainaaja
Muzeum Sztuki w Łódźi, Puola,
Goethe-Institut (video)

3.5.–3.9.2017

For Fashion's Sake – Muodin vuoksi

Kävijämäärä
6797

Kuraattori
Reetta Kalajo

Näyttelytyöryhmä
Ingrid Orman, Jouni Harju,
lia Palovaara, Tarmo Venäläinen

Visuaalinen ilme
Laura Laine

Graafinen suunnittelu
Milla Rissanen / EMMA

EMMA tuotti ja kuratoi ensimmäisen muotia käsittelevän näyttelynsä. For Fashion's Sake (Muodin vuoksi) -näyttely esitteli pohjoismaista muotia, sen nuoria vielä uransa alussa olevia suunnittelijoita. Suunnittelijoiden tuotantoon sisältyy radikaaleja, muodin rajoja taiteen suuntaan venyttäviä piirteitä, mutta myös pohjoismaiselle muotoilulle ja kulttuurille ominaisia teemoja: luonnon ja ihmisen suhde, teknologiautopiat sekä ekologinen pohjavire.

Islanti: **Maria Jonsdottir (Staka), Anita Hirlekar**

Ruotsi: **Minna Palmqvist, Simon Ekrelius**

Suomi: **Hanne Jurmu & Anton Vartiainen,**

Maria Suomalainen, Satu Maaranen, Emilia Tikka, Irene Kostas (ONARI), sekä näyttelyn myötä kehittynyt muotiteos **Justus K**

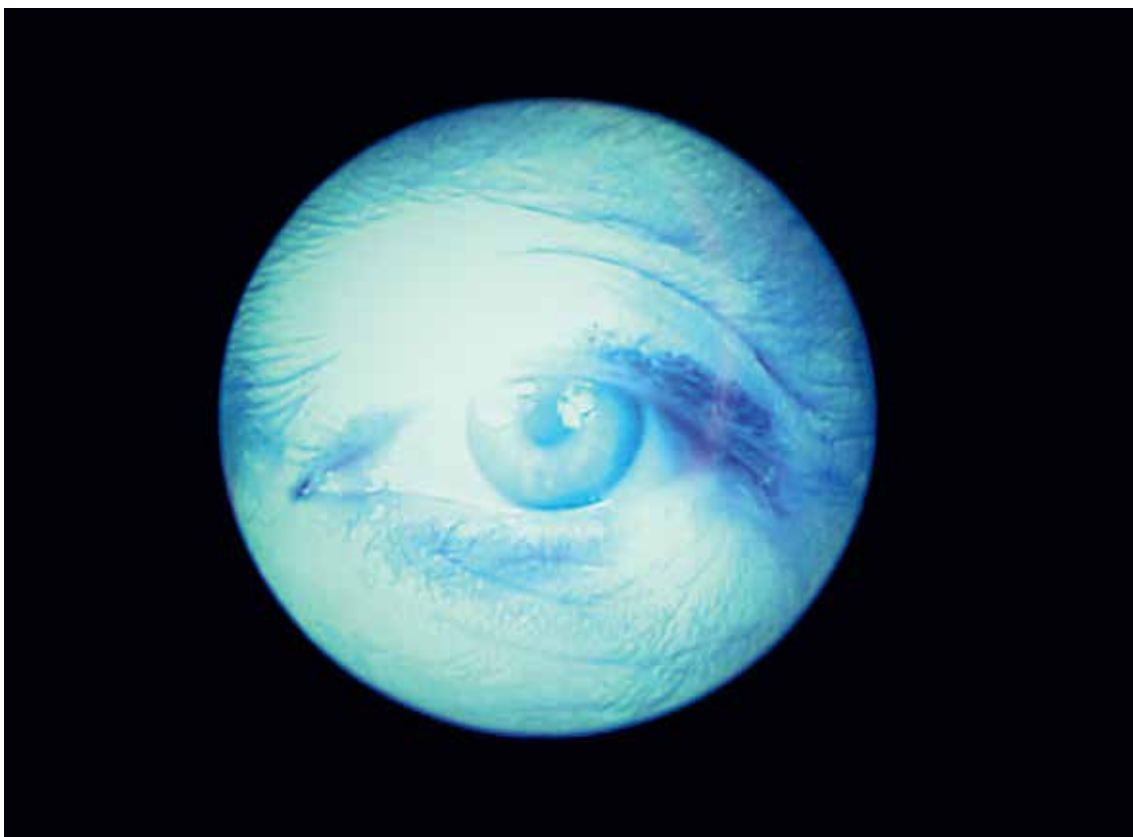
Tanska: **Maikel Tawadros, Tilde Bay Kristoffersen**

Monia muotisuunnittelijoita inspiroi kuvataide ja taiteen tekemisen prosessit. Ensimmäiset suunnitelmat vaatteista

hakevat usein innoitustaan taiteen tapaan uudeltaisesta ajattelusta, rajojen rikkomisesta ja monimuotoisista visuaalisen kerronnan tavoista. Luonnoksia ja suunnittelijoiden prosessin vaiheita oli esillä näyttelyssä digitaalisena sisältönä.

For Fashion's Sake oli edelläkävyn designin näyttely, jossa merkittävässä roolissa toimivat esillepano, näytävyyden ja vuorovaikutteisuus. Näyttelyn suunnittelussa tehtiin yhteistyötä pohjoismaisten design- ja muotikerkusien, alan korkeakoulujen, vahvimpana Aalto-yliopiston muotoilun laitoksen, sekä muodin kentän toimijoiden kanssa.

Näyttely oli esillä näyttelykeskus WeeGeen aulassa neljä kuukautta ja siihen oli vapaa pääsy. Sen kävijämäärät eivät yltäneet tavoitteisiin, mutta medianäkyvyys oli huomattavaa ja näyttelyn viestinnässä kokeiltiin uusia keinoja, kuten yleisön saavuttamista sosiaalisen median vaikuttajien kautta.

Tony Oursler: *Lens Flare Eye*, 2005, EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelma.

Roxy Paine: *Polypore Slab Diptych*, 2006–2009, EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelma.

6.6.–10.9.2017

Nokian lahjoituskokoelma

Nokia keräsi Espoon Keilaniemessä sijainneeseen pääkonttoriinsa vuosien varrella mittavan nykyaikaisen taiteen kokoelman. Kokoelman 18 suomalaista ja kansainvälistä taiteilijaa ovat luoneet uraa samaan aikaan Nokian kasvun kanssa, 1990-luvun puolivälistä alkaen.

Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlan kunniaksi Nokia päätti lahjoittaa nykyaikaisen taiteen kokoelmansa pysyvästi osaksi EMMA – Espoon modernin taiteen kokoelmaa. Kokoelma käsittää kaikkiaan 27 eri tekniikoilla toteutettua teosta: maalauksia, grafiikkaa, valokuvia, videoteoksia ja installaatioita. Näistä suurin osa oli esillä EMMAN kesänäyttelyssä. Näyttely vahvisti EMMAN kokoelmien näkyvyyttä ja kansainvälistä profiilia, sillä mukana oli useita kansainvälisiä huippunimiä.

Nokian nykyaikaisen taiteen kokoelman teokset liittyvät teemoiltaan taiteeseen, tieteeseen, luontoon ja teknologiaan. Keskeistä on ihmisen ja ympäristön suhde sekä havainnointiin ja näkemiseen liittyvät lainalaisuudet.

Kävijämäärä
25 727

Projektiryhmä
Pilvi Kalhama, Inka Laine, Jouni Harju,
Henna Paunu, Salla Rimpinen, Liisa Smeds,
Jenni Suoniemi, Esa Takala

Teokset
Yhteensä 18 teosta: maalauksia 6,
valokuvia 5, videoita 3, veistoksia 2,
grafiikkaa 1, installaatioita 1

Näyttelyn taiteilijat
Hans-Christian Berg, Susanne Gottberg,
Richard Human, Anselm Kiefer, Hong Lei,
Esko Männikkö, Jussi Niva, Tony Ousler,
Roxy Paine, Osmo Rauhala, Matthew
Ritchie, Fred Tomaselli, John Tremblay,
Bill Viola, Qui Zhijie

17.8.–3.9.2017

Hans Rosenström & Stormglas – Off seasons

EMMA osallistui Helsingin Juhlaviikkojen ohjelmaan tuottamalla WeeGeen edustalle **Hans Rosenströmin** installaation *Off Seasons*. Ääniteos perustuu Rosenströmin ja tanskalaisen Stormglas-taiteilijaduon (**Andreas Borregaard** ja **Mikkel Sørensen**) yhteistyöhön. Teos sai alkunsa neljän pohjoismaisen nykysäveltäjän vuodenaikoihin liittyvistä tulkinnoista.

Rosenström rakensi sävellyksistä yhden kokonaisvaltaisen ulkoteoksen WeeGeen pihamäntyjen katveeseen, joka koostui äänestä, rakennustelineistä ja kasvi-istutuksista. *Off Seasonsin* ääniraidassa Rosenström on sekoittanut eri vuodenaikoja kuvaavan sävellysmateriaalin yhdeksi musiikilliseksi tulkinnaksi ja tuo näin esiin nykyihmisen suhdetta vuodenaikoihin. Teos laajeneekin tutkielmaksi ihmisen ja luonnon välisestä suhteesta, sekä rakentamisen ja raunioitumisen läsnäolosta ympäristössämme.

Teos oli hyvin saavutettava, se laajensi EMMA:n toimintaa museon ulkopuolelle, teokseen oli vapaa pääsy ja siihen saattoi tutustua myös museon aukioloaikojen ulkopuolella. Teos kuuluu EMMA-kokoelmaan, se on konseptiteos ja se voidaan toteuttaa jatkossa eri tavoin erilaisissa paikoissa.

Projektiryhmä
Henna Paunu, Suvi Sivulainen,
Ilmari Aho, Marianne Miettinen,
Ingrid Orman, Iia Palovaara

21.6.2017–7.1.2018

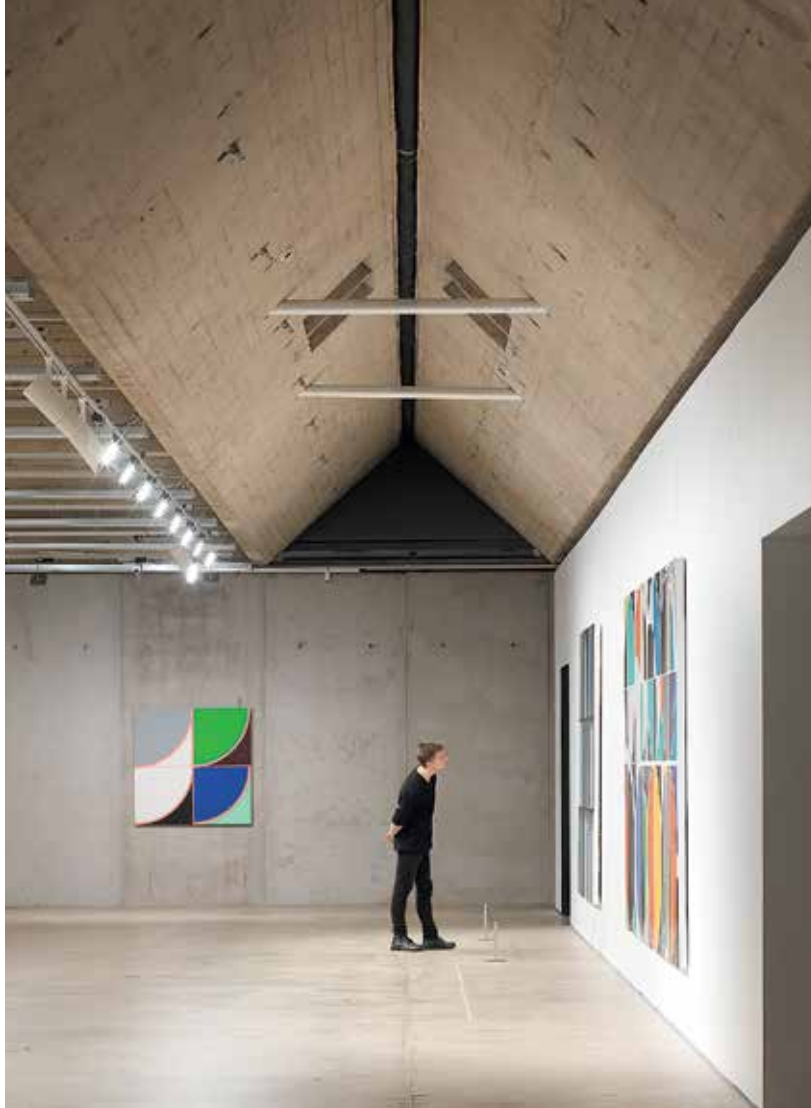
Sarah Morris

Brittiläis-yhdysvaltalaisen **Sarah Morrisin** (s. 1967) näyttelyn keskipiste oli paikan päällä EMMAssa toteutettu 30 metriä pitkä seinämaalaus *Mäntyjä*. Maalaus on Saastamoisen säätiön tilausteos, joka on saanut jäädä paikoilleen näyttelyn päätyttyäkin aina vuoden 2018 loppuun saakka. Maalauksen ovat toteuttaneet Morrisin studion henkilökunta sekä ryhmä Taideyliopiston Kuvataideakatemia opiskelijoita. Innoituksensa *Mäntyjä* on saanut **Aarno Ruusuvuoren** suunnittelemasta suomalaisen modernismin merkkiteoksesta WeeGee-talosta: sen ainutlaatuisista betonirakenteista, koko seinän levyisestä pohjoisikkunasta ja siitä avautuvasta mäntymaisemasta. Yleisöllä oli mahdollisuus seurata seinämaalauksen valmistumista ensin reaaliajassa museon aukioloaikoina ja myöhemmin teoksen yhteyteen sijoitetusta videotallenteesta.

Morrisilla on tausta valtiotieteilijänä ja taiteessaan hän tutkii sitä, mitä maailma tällä hetkellä on. Morrisin käyttämän visuaalisen ilmaisun juuret ovat 1900-luvun eurooppalaisen modernismin perinteessä, mutta kuitenkin vahvasti tähän päivään tuotuna. Morris on 1990-luvun puolivälistä tehnyt abstrakteja maalauksia ja elokuvia, jotka tarkastelevat urbaanin yhteiskunnan koodeja ja valta-

kenteita. Morrisin kaupunkoja käsittelevistä ”videomuotokuvista” EMMAssa nähtiin kaksi, *Rio* ja *Chicago*.

Näyttelyn kuraattorin **Timo Valjakan** mukaan Morrisin muotokieli sijoittuu hyvin suomalaisille tutun 1950- ja 60-lukujen geometrisen abstraktion perinteseen, jota Morrisin kanssa samanaikaisesti nähty **Ernst Mether-Borgströmin** näyttely osaltaan edustaa. Morris tekee taidetta katsomatta taaksepäin ja osoittaa samalla, etteivät geometrisen abstraktion ilmaisumahdollisuudet suinkaan ole loppuun ammennetut. Morrisin ja Mether-Borgströmin näyttelyt asettuivatkin mielenkiintoiseen dialogiin keskenään.

Kävijämäärä
63 418

Kuraattori
Timo Valjakka

Projektiryhmä
Pilvi Kalhama, Eeva Ilveskoski, Ilmari Aho,
Saara Peisa, Pernilla Wiik, Suvi Sivulainen

Teokset
1 seinämaalaus, 7 maalausta, 3 videota, 1 juliste

Lainaja
Air de Paris, Fondation Beyeler (Sveitsi),
White Cube (Lontoo), yksityinen lainaaja

Julkaisu
Digitaalinen verkkojulkaisu yhteistyössä
Sarah Morrisin studion kanssa (tulossa)

Valokuvaus
Ari Karttunen / EMMA

Sarah Morris: Mäntyjä, 2017.

Ernst Mether-Borgström: *Mustaa valkoisella*, 1961,
Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo.

21.6.2017–7.1.2018

Ernst Mether-Borgström

Kesän kynnyksellä avennut **Ernst Mether-Borgströmin** näyttely oli tuotannollisesti museon mittavin näyttelyhanke, sillä kokonaan itse tuotettu ja laaja taiteilijan 100-vuotisjuhlanäyttely sisälsi paljon tutkimusta, konservointia ja teoslainoja.

Ernst Mether-Borgström (1916–1996) oli yksi keskeisimmistä suomalaisen modernismin ja abstraktin taiteen uranuurtajista. Hänen ensiesiintymisensä kuvataiteilijana oli Nuorten näyttelyssä vuonna 1941, ja sitä seurasi osallistuminen lukuisiin ryhmänäyttelyihin vuosikymmenten ajan niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Ensimmäisen yksityisnäyttelynsä hän piti Helsingissä vuonna 1949. Taiteilijana häntä on luonnehdittu konkretismin lyyrikoksi, joka yhdisti työskentelyssään puhdasta abstraktiota ja todellisuudesta poimittuja viittauksia. Värillä oli hänen taiteessaan aivan erityinen merkitys.

EMMAN näyttely oli jatkoa suomalaisen modernismin klassikoita esittelevässä näyttelysarjassa, jossa on aiemmin nähty mm. **Tapio Wirkkalan**, **Birger Kaipiaisen**, **Anitra Lucanderin**, **Lars-Gunnar Nordströmin** ja

Rut Brykin näyttelyt. Mether-Borgströmillä oli myös siteitä Espooseen. Hän muutti 1960-luvun alussa Tapiolaan Nallenpolun ateljeetaloon ja työskenteli siellä aina kuolemaansa saakka. Mether-Borgströmillä on Espoossa EMMAn kokoelmiin kuuluvia julkisia veistoksia, *Futura* (1986) Espoon keskuksessa ja *Haaksirikkoiset* (1995) Nokkalan venesatamassa. Myös Espoon kaupungintalon seinämaalaukset (1979) ovat hänen käsialaansa.

Näyttelyssä oli esillä EMMAn omana tuotantona toteutettu dokumentti taiteilijasta. Se sai erittäin hyvän vastaanoton ja YLE esitti sen osana omaa dokumentti-ohjelmistoaan. Dokumentissa haastateltiin Mether-Borgströmin tunteneita taidemaailman henkilöitä.

Näyttelyyn liittyvä julkaisu tehtiin yhteistyössä Mether-Borgströmin säätiön kanssa. Julkaisua varten säätiöltä saatiin käyttöön runsaasti uutta, ennen julkaisematonta materiaalia: luonnoksia, päiväkirjoja ja muistiinpanoja, valokuvia ja muuta taiteilijalle kuulunutta henkilökohtaista aineistoa. Näin julkaisu palveli myös taiteen tutkimusta.

Kävijämäärä
63 418

Kuraattori
Hanna Mamia-Walther

Projektiryhmä
Eeva Ilveskoski, Yehia Eweis,
Hanna Mamia-Walther, Katja Oijus-
luoma, Henna Paunu, Tiina Penttilä,
Salla Rimpinen, Milla Rissanen,
Sami Supply, Esa Takala, Pernilla Wiik

Yhteistyönäyttely
Ernst Mether-Borgströmin säätiö

Näyttelyarkkitehtuuri
Linda Bergroth

Graafinen ilme
Milla Rissanen

Näyttelyssä esitetty dokumentti
Puhun koiralleni, koirani vastaa, 26 min.

Haastattelut
Minna Nyqvist

Kuvaus, äänitys ja editointi
Yehia Eweis

Teokset
166 teosta, öljyvärimaalauksia 40,
akryylimaalauksia 10, guassimaalauksia
26, grafiikanvedoksia 33, teoksia
paperille 8, akvarelleja 2, lyijykynä-
piirustuksia 3, veistoksia 14, pienois-

malleja 11, lisäksi arkistomateriaalia:
luonnoksia, kuvituksia, valokuvia,
henkilökohtaisia esineitä

Lainaajat
Kansallisgalleria / Ateneumin
taidemuseo, Amos Andersonin
taidemuseo, Jyväskylän yliopisto,
Kajaanin taidemuseo, Porin taide-
museo, Sara Hildénin taidemuseo,
Taidekeskus Salmela, Taidesäätiö
Merita, Pro Artibus -säätiö, Rovaniemen
taidemuseo, yksityiset lainaajat

Näyttelyjulkaisu

Ernst Mether-Borgström, 256 s., suomi / ruotsi

Julkaisun toimitus

Tiina Penttilä

Julkaisun kirjoittajat

Eeva Ilveskoski, Leena Lindqvist, Hanna Mamia-Walther,
Tiina Penttilä, Timo Valjakka

Graafinen suunnittelu

Milla Rissanen

Käännökset

Markus Sandberg

Paino

Bookwell Oy

Heli Rekula: *Talo*,
Himalan kylä, Muolaa,
2017, fotogravyyri.

4.10.–17.12.2017

Heli Rekula – Linnuntietä

Heli Rekulan (s. 1963) näyttely *Linnuntietä – As the Crow Flies* nähtiin syksyllä Areena-tilassa. Se perustui taiteilijan tekemään tutkimukseen Kuninkaantiestä, Norjan Bergenistä aina Pietariin asti ulottuneesta vanhasta postireitistä. Samalla se kertoi taiteilijan omasta elämästä sekä hänen sukunsa vaiheista postitien varrella. Näyttelyn materiaali käsitti uutta ja vanhaa: Rekulan omia valokuvia, sukulaisilta saatuja vanhoja valokuvia ja niistä valmistettuja uusia, suurikokoisia vedoksia, fotograavyyrejä, karttapiirroksia, lehtileikkeitä, päiväkirjoja, kirjeitä sekä muuta historiallista aineistoa.

Rekula käsitteli näyttelyssä laajoja, geopoliittisia kysymyksiä: Suomen asemaa suurvaltojen valtapelissä, I- ja II-maailmansotaa, menetettyä Karjalan aluetta. Nämä aiheet nivoutuivat pienen ihmisen elämään, oman paikan ja merkityksen etsimiseen osana suvun ja perheen tarinaa.

Kävijämäärä
31 616

Projektiryhmä
Pilvi Kalhama, Suvi Sivulainen, Inka Laine,
Ilmari Aho, Jenni Suoniemi, Ingrid Orman,
Iia Palovaara

Teokset
12 valokuvavedosta, 4 fotograavyria,
3 valokuvakokonaisuutta, karttoja ja
arkistomateriaalia

17.11.2017–22.4.2018

STILL/LIFE – Tapio Wirkkala Retrospective

STILL/LIFE valmistui alun perin osaksi **Rut Brykin** ja **Tapio Wirkkalan** 100-vuotisjuhlien ohjelmaa vuonna 2016. Näyttely on Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön tuottama ja sen on kuratoinut muotoilija **Harri Koskinen**. Ennen EMMAa näyttely on nähty Rovaniemen taidemuseo Korundissa, Inarin saamelaismuseo Siidassa ja Seinäjoen taidehallissa. Näyttelykokonaisuutta on muokattu jonkin verran kutakin näyttelypaikkaa varten. EMMA:n Aukiossa näyttely asettui kokonaan uuteen kontekstiin; vaihtuvien näyttelyiden tilaa reunustava katseluvarasto tuo Wirkkalan tuotannon laajemminkin osaksi näyttelyä.

Näyttely jakaantui kahteen osioon, joista LIFE esittelee Wirkkalan työtä ja elämää, työprosesseja, matkoja ja luovan työn taustoja. Mukana on Wirkkalalle tärkeää henkilökohtaista esineistöä, kuten aina mukana kulkenut piippu ja työkaluja. STILL-osiossa nähtiin taiteesta ja esi-

neistöstä koottuja asetelmia, joissa materiaalit vaihtelevat puusta ja vanerista jalometalleihin ja lasiin.

Näyttely tarjosi visuaalisen kattauksen Wirkkalan tuotannosta vuosien varrelta. Wirkkala suunnitteli niin ainutkertaisia taide-esineitä kuin sarjatuotantoa, jokaisen kuluttajan ulottuvilla olleita tuotteita. Monelle on tullut yllätyksenä, että kaikkien tuntemien klassikkolasistojen, kuten *Ultima Thulen* ja *Tapion* ohella Wirkkalan kädenjälkeä löytyy myös arkisista esineistä kuten esimerkiksi olut- ja ketsuppipulloista, sähkölampuista ja -katkaisimista.

Suomen luonto ja varsinkin Lappi oli Wirkkalalle tärkeä inspiraation lähde. Hän vietti pohjoisessa pitkiä aikoja ja ikuisti maisemia valokuvaamalla ja piirtämällä. Katsoja voikin tunnistaa jäätyneen Lapin puron rosoista pintaa muistuttavan kuvioinnin monen lasiesineen pinnasta.

Kävijämäärä
23 650

Kuraattori
Harri Koskinen

Näyttelyarkkitehtuuri
Harri Koskinen, teollisuuden Ystävät ry.

Näyttelyn tuottaja
Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiö

Näyttelykoordinointi
Petra Wirkkala

Projektiryhmä
Inka Laine, Katja Oijusluoma,
Katja Sillanpää, Jukka Silvennoinen

Teokset
508 teosta ja teoskokonaisuutta
(uniikkeja ja sarjatuotantoa), valokuvia,
arkistomateriaalia, piirustuksia ja
luonnoksia. Materiaaleina lasi, metalli,
posliini, puu, muovi yms.

Taiteilijat
Tapio Wirkkala, lisäksi valokuvataitei-
lijat Juho Huttunen, Riikka Kantinkoski
& Susanna Vento, Ola Kolehmainen,
Tuukka Koski ja Mikko Ryhänen

Lainaajat
Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön
kokoelma / EMMA – Espoon
modernin taiteen museo, Suomen
lasimuseo, Designmuseo, Brummer &
Brummer Oy, Kultakeskus Oy, Fiskars
Home Oy Ab / Iittala, Artek Oy Ab,
Harri Koskinen, Airam Electric Oy Ab,
Yksityiskokoelmat

Rut Bryk: *Hexagon*, 1950-luku. Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma.

Tapio Wirkkala: *Ultima Thule*, suunniteltu 1960-luvulla. Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma.

Aukio: Bryk & Wirkkala -katseluvarasto

EMMAN uusi laajennus Aukio avattiin suurilla yleisöavajaisilla marraskuussa 2017. Uusi tila tuo yhteen Suomessa ennen näkemättömän yleisölle pysyvästi avoimen katseluvaraston ja vaihtuvat design-näyttelyt.

Tilan arkkitehdeiksi valittiin vuosina 2015–2016 järjestetyn Sharing-ideakilpailun voittajiin kuuluneet Johanna Brummer ja Heini-Emilia Saari (Studio Wanderlust), joiden kanssa tilasuunnittelua lähdettiin viemään eteenpäin. Laajennus toteutettiin vuoden 2017 aikana EMMAn, Espoon kaupungin ja Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön mittavana yhteistyöprojektina.

Katseluvarastossa esitellään Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön laajaa kokoelmaa ja arkistoa monesta eri näkökulmasta. Kokoelma perustuu **Rut Brykin** (1916–1999) ja **Tapio Wirkkalan** (1915–1985) henkilökohtaisille työskentelyarkistoille: luonnoksille, piirustuksille ja valokuville. Se sisältää myös runsaasti molempien valmiita teoksia sekä harvinaisia malleja, joista osa ei koskaan päätynyt tuotantoon. EMMAn talletettu Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma on syntynyt taiteilijoiden lasten **Sami Wirkkalan** ja **Maaria Wirkkalan** merkittävästä lahjoituksesta.

Katseluvarasto on Brykin ja Wirkkalan kokoelman säilytystila. Samalla se tarjoaa yleisölle mahdollisuuden nähdä teoksia laajemmin kuin mitä perinteisessä näyttelyssä on mahdollista. Tila avaa kokoelmaa aivan uudenlaisella tavalla, joka perustuu omaehtoiseen tutkimiseen ja löytämiseen. Katseluvarastossa on esillä sekä normaaleja museaalaisia säilytyskäytäntöjä että vitriineihin esille nostettuja esineitä, joita on ryhmitelty ja valaistu.

Katseluvaraston ja vaihtuvien näyttelyiden tilan rajaa läpinäkyvä working wall -seinä, jolla voidaan esitellä nostoja kokoelmiin liittyvästä taustatutkimuksesta. Ensimmäisessä vaiheessa arkistomateriaalien ja teosten kautta tuotiin esille taiteilija- ja muotoilijapariskunnan työskentelyvaihteita niin Venetsiassa, Lapissa kuin Helsingissä.

Brykin ja Wirkkalan elämää, tuotantoa ja kokoelmia avattiin tilassa myös viidellä erilaisella digikonseptilla, jotka toteutettiin vuoden 2017 aikana. Katseluvaraston vitriinien laseihin heijastettiin arkistovideomateriaalia esineiden tekoprosessin avaamiseksi ja kokoelman elävöittämiseksi. Projektin yhteydessä digitointiin yli tuhat lehtiartikkelia ja noin 8000 valokuvaa. Valokuvista koostettiin working wallin teemohin liittyvä kuvaesitys. Lehtileikearkisto on puolestaan esillä kokonaisuudessaan sitä varten suunnitellussa digitaalisessa sovelluksessa. Tilaa varten suunniteltiin myös sovellus, jonka kautta voi tutkia Rut Brykin suuria kaakelisommitelmia, zoomata teosten yksityiskohtiin ja tarkastella niiden mittakaavaa. Sovellukset mahdollistavat myöhemmin luettelointitietojen ja aineistojen avaamisen avoimella rajapinnalla. Kolmantena sovelluksena toteutettiin peli, jossa voi kokeilla sommittelua laatoilla Rut Brykin hengessä.

Vaihtuvien näyttelyiden tilassa Rut Brykin ja Tapio Wirkkalan elämäntyöt tulevat vuoropuheluun poikkitieteellisen ja -taiteellisen nykymuotoilun sekä taideteollisuuden klassikkojen kanssa.

Ohjausryhmä

Mikko Heikkinen, Reetta Kalajo,
Pilvi Kalhama, Esa Laaksonen,
Arja Miller, Henna Paunu,
Sami Supply, Petra Wirkkala

Projektiryhmä

Reetta Kalajo, Inka Laine,
Katja Oijusluoma, Iia Palovaara,
Salla Rimpinen, Milla Rissanen,
Katja Sillanpää, Jukka Silvennoinen,
Pernilla Wiik, Tarmo Venäläinen,
Maria Vähäsarja

Arkkitehtuuri

Studio Wanderlust

Digisuunnittelu

Palash Mukhopadhyay

Kuraattorit

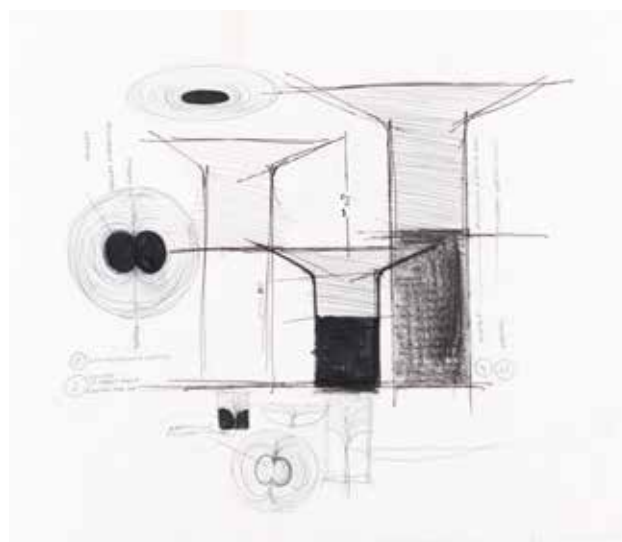
Laura Kokkonen, Henna Paunu
Kuraattoriharjoittelijat
Eeva Holkeri, Hanna Seppänen

Harjoittelijat

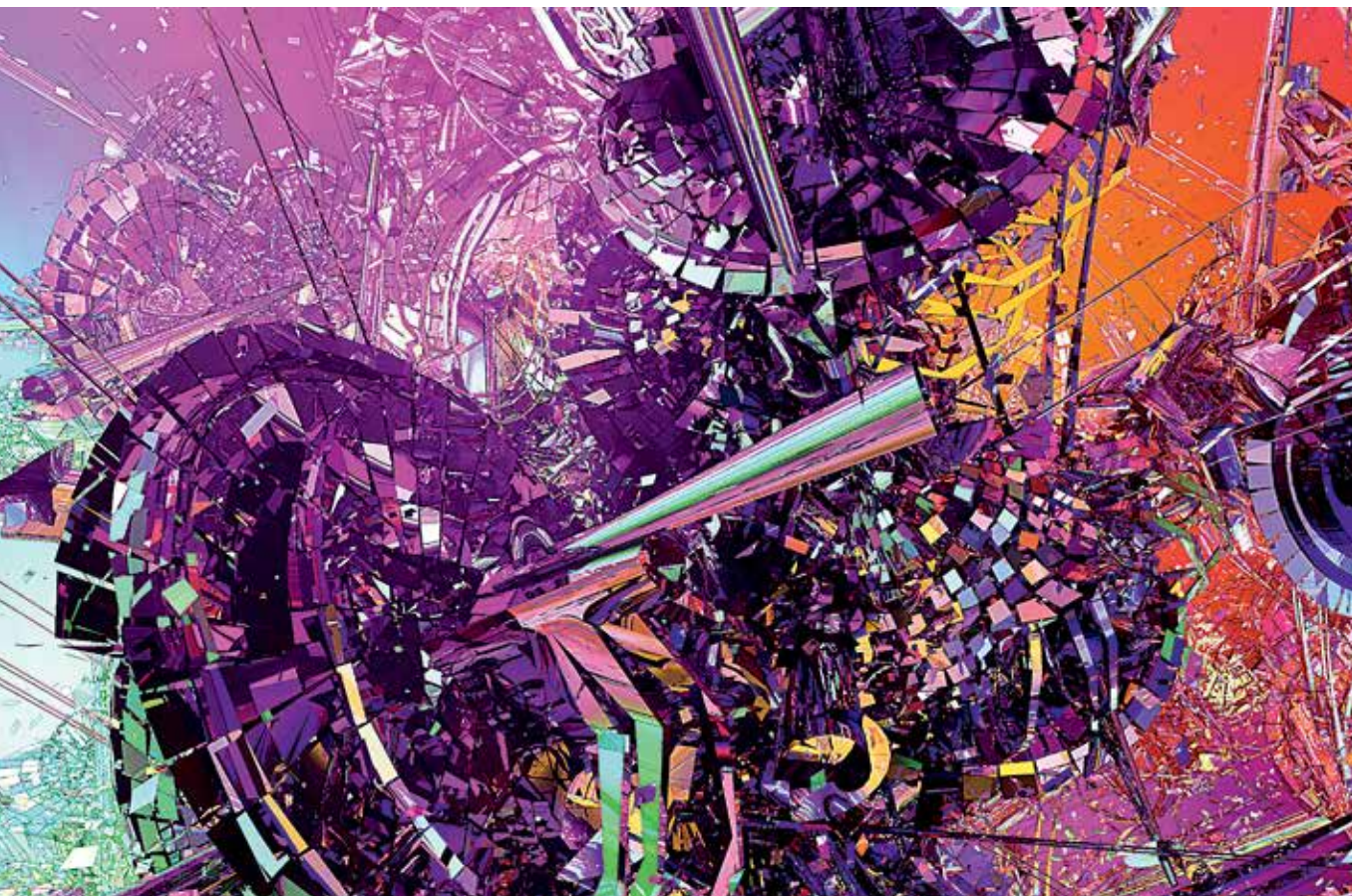
Arno Meller, Jutta Tynkkynen,
Joanna Wong

Teokset

2180 (katseluvarasto)
72 (working wall)

Tapio Wirkkala: Filigrane-luonnos,
Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma.

Pink Twins: *Parametronomicon*, 2014.

Kävijämäärä

123 521

Kuraattorit

Pilvi Kalhama, Päivi Karttunen ja Henna Paunu

Näyttelytyöryhmä

Eeva Ilveskoski, Laura Kokkonen, Emilia Laine,
Marianne Miettinen, Lasse Naukkarinen,
Jukka Silvennoinen, Sami Supply, Esa Takala,
Pernilla Wiik

Teokset

145

Shirin Neshat: *Possessed*, 2001.

Saastamoisen säätiön kokoelmanäyttely

Kosketus /

Huoneen ohjelmisto

Saastamoisen säätiön taidekokoelmaa esittelevässä *Kosketus*-näyttelyssä on esillä suomalaista ja kansainvälistä nykytaidetta, yhteensä noin 150 taideteosta maalauksista mediataiteeseen ja veistoksista installaatioihin. Pysyvä näyttely valmistui vuonna 2015, mutta sitä uudistetaan teosvaihtojen kautta säännöllisesti.

Näyttelyn pääteemana on ihmisyyden ja se rakentuu kolmesta osiosta. *Ihminen, tila ja kohtaaminen* -osio käsittelee taiteen kokemuksellisuutta ja vuorovaikutteisuutta. Taide koskettaa tunteiden, ajattelun ja kommunikaation tasoilla – tavalla, joka ei ole mahdollista muulla tavoin. Teosten äärellä taiteilijan luoma todellisuus ja katsojan todellisuus kohtaavat. *Ihminen, identiteetti ja keho* pureutuu ihmisyyden peruskysymyksiin. Osassa tarkastellaan identiteettiä, kehollisuutta sekä ihmisen suhdetta historiaan ja muistoihin. *Ihminen ja valta* korostaa ihmistä sosiaalisena ja hierarkkisena toimijana osana yhteisöä, yhteiskuntaa, valtarakenteita ja ekosysteemiä.

Huipputekniikalla varustettu mediatila Huone avattiin näyttelyn yhteyteen maaliskuussa. Huone on immerstiivisellä äänimaailmalla ja 4K-projisoinnilla varustettu korkealaatuinen mediatila Saastamoisen säätiön kokoelmateoksille. Huone avattiin **Pink Twinsin** mediateok-

sella *Parametronomicon* (2014). Syyskaudella esitettiin museovieraiden kevään ja kesän aikana äänestämiä suosikkiteoksia, joiksi valikoituivat **Hannaleena Heiskan** *Ridestar* (2010), **Santeri Tuorin** *Metsä (vehmas 1)* (2009) ja **Shirin Neshatin** *Possessed* (2001). Huoneen tekniikka on toteutettu yhteistyössä Genelecin, Bright Finlandin, Picturallin ja Verticsin kanssa.

Kosketus-näyttelyä purettiin **Olafur Eliassonin** vaihtuvan näyttelyn alueelta. Näyttelyn jälkeen ripustus palautettiin ennalleen Eliassonin uushankinnan *Pentagonal mirror tunnel* jäädessä osaksi kokoelmanäyttelyä. Lisäksi **Sarah Morrisin** näyttelyn yhteydessä toteutettu suuri seinämaalaus *Mäntyjä* jäi osaksi *Kosketusta*. Uutena teoksena näyttelyyn ripustettiin myös **Heikki Marilan** sisällissota-aiheinen maalaus *Apokalypsis 1918, Hennala 4*.

KOKOELMATOIMINTA

EMMAN kokoelmatoiminta perustuu monen eri kokoelman hallintaan sekä aktiiviseen toimintaan Espoon julkisen taiteen parissa. Keskeisimmät kokoelmat ovat EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelma (EMMA-kokoelma), joka on museon oma kokoelma sekä talletetut Saastamoisen säätiön taidekokoelma ja Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma (TWRB-kokoelma). Lisäksi museolla on muutamia muita pienempiä lahjoitus- ja talletus-kokoelmia.

Vuosi 2017 oli kokoelmien osalta todella aktiivinen isojen operaatioiden vuosi. Kokoelmat näkyivät ja liikkuvat näyttelyiden, uuden tilakonseptin – katseluvaraston ja laajojen julkisen taiteen hankkeiden kautta. Erilaisilla toiminnoilla toteutettiin kokoelmien strategisia tavoitteita, joita ovat muun muassa kokoelmien saavutettavuuden, liikkuvuuden ja kansainvälisyyden edistäminen. EMMAn kokoelmien säilytystilat sijaitsevat WeeGeellä, mutta tilanpuutteen ja kokoelmien kasvun vuoksi vuoden lopussa aloitettiin yhteistyössä Espoon kaupungin sivistystoimen ja Espoon kaupunginmuseon kanssa valmisteleva selvityshanke uusien säilytystilojen saamiseksi molempien museoiden akuuttiin tarpeeseen.

Kokoelmanäyttelyitä ja tutkimushankkeita EMMasta

Rut Brykin *Taikalaatikko*-näyttely jatkoi kiertuettaan ja oli esillä Falkenbergin museossa Ruotsissa, jonka jälkeen alkoi näyttelyn valmistelut viimeiseen kohteeseen Turun taidemuseoon sekä uuden tulevan Bryk-näyttelyn toteuttamiseksi kolmeen eri kohteeseen Japanissa. Museon julkaisema ja **Harri Kalhan** kirjoittama *Rut Bryk Elämän taide* -kirja palkittiin Vuoden taidekirja -palkinnolla. Vuoden 2017 uutena tuotantona toteutettiin EMMAn kokoelmiin liittyvä **Ernst Mether-Borgströmin** näyttely. Näyttely oli osa modernismin klassikoita esittelevää näyttelysarjaa, joiden yhteydessä julkaistaan myös tutkimuk-

sellisia taiteilijakirjoja. Mether-Borgströmin näyttelyn yhteydessä tehtiin kirjan lisäksi museon omana tuotantona taiteilijadokumentti. Näin EMMA teki toimintaprofilinsa mukaisesti merkittävää työtä suomalaisen modernismin tutkimuksen ja tunnetuksi tekemisen parissa.

Saastamoisen säätiön taidekokoelman *Kosketus*-näyttelyä uudistettiin teosvaihoilla sekä kevään että syksyn aikana muun muassa EMMaan varta vasten tehty tilausteos **Olafur Eliassonin** *Pentagonal mirror tunnel* liitettiin osaksi näyttelyä. Näyttelyyn tutustuu säännöllisesti myös kansainvälisiä kuraattoreita ja näin se on samalla yksi tärkeistä suomalaisen nykytaiteen "näyteikkunoista" maailmalle.

Uusi konsepti – katseluvarasto

Brykin ja Wirkkalan uuden kokoelmatilan Aukion parissa työskenneltiin intensiivisesti koko vuosi. Tilan suunnittelua tehtiin yhteistyössä Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön sekä arkkitehtitoimisto Studio Wanderlustin kanssa (Johanna Brummer ja Heini-Emilia Saari). Hankkeen myötä pitkäaikainen suunnitelma **Rut Brykin** ja **Tapio Wirkkalan** mittavan ja merkittävän elämäntyön – teosten, luonnosten, prototyyppien ja arkiston saattamisesta eri tavoin yleisön saavutettavaksi toteutui. Aukion tilakonseptissa yhdistyy ajatus säilytys-, työskentely- ja näyttelytilan yhdistämisestä – näin sekä taiteilijoiden, että museon työskentelyprosessit eri vaiheineen ovat monipuolisesti yleisön nähtävillä. Aukio on kokoelman koti, jossa se on kokonaisuudessaan läsnä. Aukio myös avaa museon työtä kokoelman parissa.

Uuden tilahankkeen myötä TWRB-kokoelmaa luettelointiin, digitoitiin ja tutkittiin sekä operoitiin koko laajan kokoelman muutto vanhasta säilytystilasta uuteen paikkaan. Tilan avautuminen herätti heti laajaa kiinnostusta ja EMMAn kävijämäärä kasvoi. TWRB-kokoelma avaa EMMALLE paljon uusia mahdollisuuksia myös kansainvälisen näyttelytoiminnan kehittämisessä ja näkyvyydessä.

Tapio Wirkkala: Lehtivati,
Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma.

EMMAN taidekokoelmat (vuosittainen kartunta suluissa)

	2017	2016	2015	2014	2013
EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelma	2686 (57)	2629 (65)	2564 (63)	2501 (32)	2467 (19)
Saastamoisen säätiön taidekokoelma (2000)	2647 (70)	2577 (53)	2525 (50)	2475 (46)	2426 (80)
Osmo Valtosen taidekokoelma (2008)	300	300	300	300	300
Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma (2011)	5341 (2187)	3154 (-41)	3195 (1095)	2100 (371)	n. 2000
L-G Nordströmin taidekokoelma (2011)	100	100	100	100	100

Tamu-tietojärjestelmään viedyt tiedot

	2017	2016	2015	2014	2013
Taideteokset	8681 (160)	8521 (128)	9192 (1174)	8 018 (446)	7 572 (1 131)
Käsikirjaston niteet	4249 (2)	4247 (63)	4184 (536)	3648 (16)	3632 (266)
Teoskuvat	3767 (325)	3442 (89)	3353 (124)	3229 (101)	3030 (150)

Hanna Vihriälän teos Ketohanhikki valmistumassa Espoon sairaalaan.

Rut Brykin tuotannosta on EMMAssa tekeillä kansainvälinen kiertonäyttely, joka toteutetaan yhdessä japanilaisten yhteistyökumppanien kanssa.

Julkinen taide Espoossa

Julkisen taiteen saralla valmistui Espoon sairaalan tilausteosten tuotanto. Lisäksi sairaalan kaikkiin 225 potilashuoneeseen sekä henkilökunnan tiloihin ja odotustiloihin sijoitettiin EMMA-kokoelmaan sekä Saastamoisen säätiön taidekokoelmaan kuuluvia teoksia. Valintoja tekemässä olivat myös sairaalan henkilökunnan edustajat. Hankkeesta tehtiin myös julkaisu yhdessä Espoon sairaalan kanssa. EMMA:n vastuulla olevan, Tapiolan metroasemalle sijoittuvan **Kim Simonssonin** toteuttaman tilausteoksen valmistelut saatettiin loppuun ja teos paljastettiin muutamia viikkoja ennen metron käyttöönottoa. *Emma jättää jäljen* -veistoksesta tuli heti suosittu kuvauskohde ja maamerkki Tapiolalle. Teokseen kuuluvat myös kuvaelementit, joita voidaan käyttää tarroina tilallisesti tai digitaalisesti eri medioissa. Espoon kaupunki, Saastamoisen säätiö ja Svenska Kulturfonden tukivat teoksen tuotantoa. EMMA osallistui asiantuntijatyöhön myös Niittykummun metroaseman alikulkutunnelin taidehankkeessa, johon valmistuivat **Lotta Mattilan** seinämaalaukset osana okapi aiheista teoskokonaisuutta, joka täydentyy myöhemmin pronssiveistoksella Wee-Geen edustalla olevaa veistospuistoa uudistettiin ja kokonaisuuteen lisättiin Saastamoisen säätiön kokoelmaan kuuluva Matti Peltokankaan teos Kulku. EMMA oli eri tavoin mukana Espoon julkisen taiteen tulevien hankkeiden, strategian ja toimintamallien kehittämisessä.

Teoslainat ja -hankinnat

Kokoelmien lainaustoiminta oli aktiivista ja teoksia oli esillä muun muassa HAMissa, GL Strandissa Kööpenhaminassa, Suomen lasimuseossa ja Taidehallissa. Kaikkeen kokoelmatoimintaan liittyvät perusteelliset valmistelut, joihin osallistuivat kokoelmatiimin lisäksi valokuvaajat, konservattorit ja museomestarit. TWRB-kokoelman liikkuvuus toteutui erityisesti Tapio Wirkkalan tuotantoa esittelevän *STILL/LIFE* -näyttelyn ja Rut Brykin *Taikalaitikon* näyttelykiertueiden ansiosta.

Kokoelmapolitiikan mukaisesti EMMA:n ostot kohdustuivat laadukkaan kotimaisen ja kansainvälisen nykytaiteen sekä taidemuseon omiin näyttelyihin liittyvien teosten hankkimiseen. Hankintoja tehtiin erityisesti *No Ordinary Moments* -näyttelyä silmällä pitäen.

Lotta Mattilan teos *Omilla jaloilla* sijaitsee Niittykummun metroaseman alikulkutunnelissa.

Lisäksi EMMA-kokoelmaan vastaanotettiin lahjoitus-teoksia. Merkittävimmät lahjoitukset vuonna 2017 olivat Nokian lahjoituskokoelma ja Espoon sairaalan tilausteosten liittäminen osaksi EMMA:n kokoelmaa. Kokoelmahankinnoissa yksi painopiste on konseptiteoksissa, joita voidaan toteuttaa aina uudelleen tilanteen mukaan erilaisissa tiloissa ja paikoissa. Kaikkiaan EMMA-kokoelma karttui 57 teoksella.

Saastamoisen säätiön taidekokoelmaan hankitaan pääosin kotimaista ja kansainvälistä nykytaidetta. Historiallista kokoelmaa täydennetään valikoivasti ja teoksen tulee liittyä johonkin aiempaan kokonaisuuteen, jota se merkittävästi täydentää. Muita hankintakriteerejä ovat laatu, kiinnostavuus, ajankohtaisuus, sopivuus kokoelmaan ja sen painopistealueisiin, uusi anti kokoelmalle ja linkit EMMA – Espoon modernin taiteen museon näyttelytoimintaan. Saastamoisen säätiön taidekokoelmaan hankittiin vuonna 2017 yhteensä 70 teosta. Teoshankintoja tehtiin muun muassa taiteilijoilta **Ernst Billgren, Candice Breitz, Jan Ijäs, Chantal Joffe, Jonna Kina, Leena Nio, Julian Opie** ja **Hans Rosenström**.

Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelmaa kartutetaan säätiön toimesta lahjoitusten ja hankintojen muodossa. Kokoelmaan kuului vuoden 2017 lopussa yhteensä 5341 teosta tai esinettä sekä laaja arkisto. Kokoelman luettelointi oli aktiivista ja jatkuu vielä tulevina vuosina.

EMMA:n kokoelmateosten yhteenlaskettu määrä oli vuoden 2017 lopussa 11 209 teosta.

EMMA-kokoelmaan liitetyt taideteokset 2017 (57kpl)

HANKINNAT

Saara Ekström	Brim	2016	valokuva
Saara Ekström	Method of a Cloak	2014	valokuva
Anna Estarriola	Reproduced	2017	mediataide
Alma Heikkilä	In a Good Mood	2017	maalaus
Klara Kristalova	Kid	2017	veistos
Paula Lehtonen	Syaani meri	2017	installaatio
Lotta Mattila	Omilla jaloilla	2017	veistos
Nabb+Teeri	Thinking of Invertebrates	2017	mediataide
Hans Rosenström	Off Seasons	2016	installaatio
Miikka Vaskola	Untitled	2016	maalaus
Jasmin Anoschkin	Yksisarvinen kesyyntyy neitsyen kosketuksesta	2017	mediataide
Oscar Furbacken	Chambers #1	2017	veistos
Denise Grünstein	All Flesh is Grass	2009	mediataide
Andreas Johansson	Void	2016	installaatio
Antti-Ville Reinikainen	Kruunu	2017	veistos

INVENTOINNIN KAUTTA LIITETYT

Anita Dahl-Kreuger	Torsö, Ekenäs	1996	maalaus
Helmi Leppäkoski	Valon ja varjon kuvat	1997	grafiikka

TAITEILIJAN LAHJOITUS

Barbara Claus	Froisser la lumière / Diary of Lights, Tapiola Studio, 2016	2016	veistos
---------------	--	------	---------

ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO EK:N LAHJOITUS

Raimo Utriainen	nimeämätön	1980	veistos
-----------------	------------	------	---------

ESPOON KAUPUNGIN LAHJOITUS

COMPANY	Maljakkopuu	2016	taideteollisuus
Kirsi Kivivirta	Vedet	2014–2016	veistos
Renja Leino	Happy Hour	2013	mediataide
Jaakko Mattila	Maisema	2016	maalaus
Jaakko Mattila	Valon dialogi	2016	maalaus
Jaakko Mattila	Materia	2016	maalaus
Jaakko Mattila	Circle in Ground	2015	maalaus
Nio Rautiainen Toikka	(In)Sight	2016	veistos
Oona Tikanoja	Helix	2016	veistos
Hanna Vihriälä	Ketohanhikki	2016	installaatio
Hanna Vihriälä	Suolaheinä	2016	installaatio

NOKIAN LAHJOITUSKOKOELMA

Eija-Liisa Ahtila	Assistant Series: Laugh	2000	valokuva
Hans-Christian Berg	(I want to touch you II)	2006	veistos
Hans-Christian Berg	Mind IV	2004	veistos
Susanne Gottberg	Liike joka antaa tilaa	2005	maalaus
Lei Hong	Mount Huang, Tunxi, Anhui Province	1990-luku	valokuva
Lei Hong	Qiandao Lake, Tonglu, Zhejiang Province	2000	valokuva
Lei Hong	Lake Tai, Suzhou, Jiangsu Province	2001	valokuva
Richard Humann	For The Art	2004	veistos
Anselm Kiefer	The Secret Life of Plants (Hercules)	2001	maalaus
John Miller	Untitled	2006	valokuva
John Miller	Untitled	2006	valokuva
John Miller	Untitled	1997	valokuva
John Miller	Untitled	2005	valokuva
Esko Männikkö	Eileen, Liverpool	2004	valokuva
Jussi Niva	From the series Fine Tuning	2003	maalaus
Jussi Niva	From the series Fine Tuning	2002	maalaus
Tony Oursler	Lens Flare Eye	2005	mediataide
Roxy Paine	Polypore Slab Diptych	2006–2009	veistos
Roxy Paine	Paint Dipper	2006	veistos
Osmo Rauhala	In the Beginning There Was a Word	2003–2005	mediataide
Matthew Ritchie	Yes/No	2003	valokuva
Michal Rovner	Turquoise	2003	grafikka
Michal Rovner	Blue Crown	2003	grafikka
Fred Tomaselli	Montclair	1995	esineiteos
John Tremblay	The Boy is Like a Tape Loop	2006	veistos
Bill Viola	Poem A	2005	mediataide
Qiu Zhijie	Fable	2005	valokuva

YLEISÖPALVELUT

Vuonna 2017 EMMAn yleisöpalveluissa kiinnitettiin huomiota erityisesti palvelujen ja ohjelmaringon kehittämiseen sekä viestinnän tehostamiseen. Tavoitteena oli luoda yleisöpalveluita, joiden tasokkaat ja kiinnostavat sisällöt ovat selkeinä kokonaisuuksina asiakkaiden saavutettavissa.

Ohjelmasta ja palveluista viestiminen kehittyi systematisemmaksi ja esimerkiksi aktiivinen sosiaalisen median käyttö on tuonut positiivisia tuloksia: tapahtumien kävijämäärät ovat pääsääntöisesti kasvaneet vuoden 2017 aikana.

EMMA yhteiskunnallisena keskustelijana ja keskustelun herättäjänä

EMMAN yleisöpalvelut oli jo toista vuotta mukana kansallisessa Turvapaikkana museo -hankkeessa, jota rahoittaa Opetusministeriö. Turvapaikanhakijat saavat ottaa muotokuvan valokuvataiteilija **Sirkku Ala-Harjan** ministudiossa. Taideteosten avulla harjoitellaan ja kokeillaan erilaisia suomen ja oman kielen sanoja. Vuonna 2017 kuuteen toimintailtapäivään osallistui EMMAssa noin 450 turvapaikanhakijaa. Hanke jatkuu myös vuonna 2018–19.

EMMA Talks -puheenvuorosarja lanseerattiin tammikuussa 2017. Sen perustavana ajatuksena on herättää keskustelua taiteesta, mutta myös yhteiskunnallisista teemoista, joihin museon näyttely tai taidekentällä esiin nousevat asiat liittyvät. EMMA Talks nostaa esiin yhteiskunnallisia ja ihmisten elämään liittyviä teemoja taiteen ilmiöiden avulla. Se kertoo taiteesta ajankohtaisesti yleisön omaan kokemuspohjaan nojaten. Vuoden aikana pidetyssä kymmenessä puheenvuorossa sivuttiin niin kaupunkisuunnittelua kuin taiteilijoiden työskentelyä tai nykytaiteen luonnetta. EMMA Talks on jatkuva ohjelma-muoto, joka jatkuu ja uudistuu näyttelykausittain.

Espoon uuden sairaalan toiminta-ajatuksen kuuluu, että rakennukseen sijoitettu taide on osa toipumisprosessia. Se on läsnä niin asiakkaiden kuin työntekijöidenkin arjessa. Yleisöpalveluiden tavoitteena on tuoda sairaalan henkilökunnalle välineitä ja valmiuksia keskus-

tella taiteesta ja käyttää sitä osana työtään. Museolehtori on toiminut yhteistyössä sairaalan toimintaterapeuttien kanssa ja vienyt sekä kehittänyt tapoja, joilla taide voi toimia inhimillisen kohtaamisen tukena ja rikasteena sairaalaympäristössä.

EMMA Espoon kaupunkikulttuurin merkittävänä osana

Näyttelykeskus WeeGeen yhteinen palveluiden, tapahtumatuotannon ja viestinnän kehitysprojekti alkoi ja tähtää tulevien vuosien sisällä yhä vuorovaikutteisempaan ja sisällöllisesti eheämpään toimintaan neljän museon ja kaupungin yksikön kesken. Yhteinen näkemys näyttelykeskus WeeGeestä ihmisten kohtaamisen paikkana ja korkeatasoisten kulttuurikokemusten kotina ohjaa nyt kaikkien toimijoiden suunnittelua ja toimintaa.

Näyttelykeskuksen yhteiset tapahtumat, kärkenä Lasten Museofestarit saivat taloon yleisöä edellisvuosia enemmän. Lasten Museofestareiden teema *Paluu kasarilapsuuteen* houkutteli paikalle noin 7500 ihmistä, 1980-luvun lapsia, jotka nyt ovat itse vanhempia. Teeman suuntaaminen vanhemmille vetoavaksi oli yksi WeeGeen yhteisen palvelumuotoiluhankkeen onnistumisista.

Yhteistyö April Jazz -festivaalin kanssa sai sisällöllisesti uuden kiinnostavan muodon, kun säveltäjä ja saksofonisti **Esa Pietilä** sävelsi neljäosaisen musiikkiteoksen. Hänen inspiraationlähteenään oli neljä kokoelmanäyttely Kosketuksen taideteosta. Sävellyksen ensiesitys kuultiin huhtikuun festivaalin osana ja vuoden mittaan April Jazz järjesti EMMAssa neljä sooloesitystä Pietilän sävellykseen pohjautuen. *Kosketus*-näyttelyn taiteen pohjalta sävelletty musiikkiteos oli kuultavissa näyttelytilassa huhtikuusta vuoden loppuun.

Länsimetron Tapiolan asemalla seisova *Emma jättää jäljen* -teos ulottuu museon näyttelytiloihin leikkimielisinä vihjeinä. Ne täydentävät digitaalisesti sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla elävää maailmaa: Emma vaikuttaa elämään Tapiolassa kujeilevasti, muuttaen näkökulmaa ja asennetta positiivisemmaksi ja värikkäämmäksi. Vuonna 2016 Aalto-yliopiston Mekatroniikan opinto-

EMMA Talks Goes Fashion.

kokonaisuuden opiskelijat loivat Saastamoisen säätiön *Kosketus*-näyttelyyn mekaanisia vihjeitä Emman leikeistä: väriä, varjoa ja liikettä.

EMMA vuorovaikutteisena oppimisympäristönä kaiken ikäisille

Museokentän kehittymisen ja museotyön avaamisen näkökulmasta vuoden tärkein asia oli Bryk & Wirkkala -katseluvaraston aukeaminen. **Rut Brykin** ja **Tapio Wirkkalan** perheen kokoelman ja arkiston säilyttäminen ja käsittely asiakkaiden silmien alla tekee näkyväksi työtä museossa. Uudenlaisen museokonseptin, katseluvaraston, taiteilijapariskunnan elämäntyön ja siitä kertovan arkiston mahdollisuuksien avaaminen yleisölle ei ole valmis, vaan se vaatii jatkuvaa palautteen ja kokemusten kuuntelua ja niihin vastaamista tulevina vuosina.

EMMAN museolehtorit olivat tiiviisti mukana myös suunnittelemassa katseluvaraston kuratoitua osaa, working wallia, jossa nostetaan esiin Brykin ja Wirkkalan työn yksittäisiä teemoja sekä heidän taiteeseensa liittyviä prosesseja. Lasin valmistamisen ja keramiikan lasittamisen vaiheet ovat havainnollisesti nähtävillä. Brykin työprosessia ja monumentaaliteoksia havainnollistamaan teetettiin kaksi digitaalista sovellusta. Katseluvarasto suunniteltiin ja toteutettiin tiiviissä aikataulussa, mutta lopputulos on saanut paljon huomiota ja kiitosta.

Designin ja muotoilun tulo osaksi toimintakenttää merkitsee yleisöpalveluissa niin tiedon keräämisen ja välittämisen lisääntymistä mutta myös uusien menetelmien omaksumista. Muotoilukasvatus tulee kasvamaan entistä tärkeämmäksi osaksi EMMAn toimintaa. Siinä tukena on vuonna 2017 aloitettu yhteistyö Suomen muotoilukasvatusseura Suomun kanssa. Syksyllä EMMA ja Suomu

järjestivät muotikerhon, jossa lapset ja nuoret tutkivat omaa tyyliään ja muodin tuomia ilmaisun keinoja. Yhteistyö Suomen kanssa laajeni EMMAsta myös Espoon kaupungin suuntaan, osaksi WeeGeen toimintaa.

EMMAN vuorovaikutteisuuden ja näyttelykokemuksen syventämisen kivijalka on toiminnallinen tila, joka luodaan jokaiseen vaihtuvaan näyttelyyn. Kevään 2017 näyttelyissä kävijät saivat tehdä itse hiekkapiirustuksia ja rakennelmia **Beuysin** hengessä. Toiminnallinen hiekkalaatikko oli sijoitettu keskeiselle paikalle näyttelyiden risteyskohtaan ja kutsui kokeilemaan: *Jokainen kävijä on taiteilija*. Se sai valtavasti hyvää palautetta. Syksyn näyttelyissä kokeiltiin värien ja muotojen leikkiä **Ernst Methner-Borgströmin** hengessä teemalla *Kokeile ja leiki*.

Vauva- ja taaperoiäkisille suunnattu taideoppimisen metodi *Kukkuu kupoli* syntyi keväällä **Satu Hirvikosken** opinnäytetyönä. Se mahdollistaa taidemuseon osallistumisen mm. Espoon kaupungin vauvaperheille kehitettyyn Kulttuurineuvola-palveluun ja taiteen tuomisen kaikkein pienimpien kokemuspiiriin näyttelykeskuksen tapahtumissa.

Havainnosta kuvaksi - Luovaa piirustusta taiteen keskellä on museon ohjelman osa, jossa museolipun hinnalla pääsee virittämään näyttelyihin ja taiteeseen itse piirtämällä. Taidepedagogi **Tero Hytönen** on kehittänyt ennakkoluulottomasti kokeilevan konseptin EMMAN monen ikäisille asiakkaille. Palvelu on säännöllisesti toistuva ja jatkuu tulevaisuudessakin.

Yhteistyö Taideyliopiston teatteriopettajan maisteriohjelman ja Aalto-yliopiston kuvataidekasvatuksen maisteriohjelman kanssa on jatkunut jo kaksi vuotta.

Opiskelijoiden omien performatiivisten projektien kautta he tutustuvat museoon toimintaympäristönä ja saavat harjoitusta poikkitaiteellisesta tai kuvataiteesta ammentavasta tekemisestä.

Espoossa sijaitsevassa, koululaisten omassa yhteiskunnassa Yrityskylässä on myös taidemuseo EMMA. Jo toista vuotta toimiva talouden, yhteiskunnan ja työelämän oppimiskokonaisuus uudistui. Yrityskylän EMMA sai uudet tilat ja uuden, digitaalisen yhteisötaideteoksen, jota oppilaat rakentavat päivänsä aikana.

EMMA taiteilijoiden talona

Syksyllä 2017 alkoi Kulttuurirahaston kaikkien aikojen suurin hanke Taidetestaajat, missä kaikki Suomen kahdeksaluokkalaiset, koko perusopetuksessa oleva ikäluokka saa tutustua kulttuurikohteisiin lähialueillaan ja pääkaupungissa. EMMA on mukana Uudenmaan lähialuekohteena ja saa tulevina vuosina vieraakseen 600-800 neljätoistavuotiaasta vuodessa. EMMA tarjoaa Taidetestaajille mahdollisuutta tutustua henkilökohtaisesti taiteilijaan, hänen taideteokseensa Saastamoisen säätiön kokoelmassa sekä taiteilijan ammatin arkeen. Taiteilija avaa taideteostensa valmistumisprosessia, taiteilijan työtä sekä roolia yhteiskunnassa. Ensimmäiset taiteilijakaverit olivat Saastamoisen säätiön kokoelmataiteilijat **Hannaleena Heiska** ja **Markus Kähre**. Taidetestaajat on suuri kouluihin ja pedagogiikkaan liittyvä hanke, mutta EMMAN tapauksessa se luo laajassa mittakaavassa nuorille käsityksen siitä, minkälaista on olla taiteilija.

EMMA Talks -puheenvuorosarjan puitteissa yleisö kuuli muun muassa kansainvälisesti aktiivisen ja merkittävän Olafur Eliassonin studion työstä sekä suomalaisten taiteilijoiden (esim. **Tellervo Kalleinen**, **Heli Rekula** ja **Pekka Paikkari**) näkökulmia ajankohtaisiin teemoihin.

EMMA kansainvälisenä toimijana

Yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa EMMAN yleisötyö järjesti kansainvälisen muotiseminaarin *Critical is the New Black: Fashion in the 21st Century*, jonka puhujia tuli niin New Yorkista kuin Sydneystä saakka. Seminaari liittyi *For Fashion's Sake* -näyttelyyn, jonka yhteydessä kansainvälisesti toimiva PreHelsinki muotiyhteisö järjesti nuorten suunnittelijoiden illan *Prenaissance@EMMA*.

Myös EMMA Talks -puheenvuorosarjaan toteutettiin kaksi kansainvälistä puheenvuoroa: Olafur Eliassonin studion edustajat Saksasta sekä Joseph Beuysiin perehtynyt kuraattori **Łukasz Zaremba** Puolasta.

Prenaissance@EMMA

Henkilökunnan kansainvälinen verkottuminen ja vaikutteiden etsiminen jatkui oman alan seminaareissa ja konferensseissa, mm. *Hands On* -konferenssissa Tseikeissä. EMMAn tekemä yleisötyö ja pedagoginen toiminta kiinnostaa myös kansainvälisesti, sillä vuoden aikana opintokäynnillä tai vierailulla kävi kollegoita mm. Japanista ja Etelä-Koreasta.

Asiakaspalvelu toiminnan tukijalkana

Vuoden 2017 aikana aloitettiin EMMAssa asiakasprofiilien työstäminen. Lähtökohtana oli teoriakirjallisuuden ja muiden museoiden vastaavan työn lisäksi asiakaspalveluhenkilökunnan havainnointi ja seuranta kävijöistä. Valmiit asiakasprofiilit saadaan käyttöön 2018 keväällä.

Asiakaspalvelussa ja näyttelytiloissa työskentelevät valvojat on otettu mukaan näyttelyn suunnitteluprosessiin, jotta saadaan käytännössä näyttelytiloissa työskentelevien ja asiakkaita ohjaavien ihmisten tieto käyttöön jo suunnittelussa. Suunnitteleva henkilöstö on puolestaan tehnyt vuoden aikana vähintään tunnin töitä asiakaspalvelijoina, jotta kosketus yleisöön vahvistuisi.

Vuoden varrella selkeytettiin kokoustilojen varaamisen ja asiakkaiden kontaktoinnin prosesseja. Tavoitteena on palvella niin yksittäistä kuin yritysasiakasta tehokkaasti ja ammattimaisesti. Palvelukoordinaattori omaksuu palve-

lumuotoilun käytänteitä ja kehittää samalla niin EMMAn kuin koko WeeGeen palvelupolkuja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

EMMAssa kuulostellaan asiakkaiden kokemuksia ja mielipiteitä. Palautetta saadaan yli 1 % kävijöistä, joka vuonna 2017 tarkoitti lähes 1500 museovierasta.

EMMA-klubi

Noin viisisataa EMMA-klubilaista saa vuosittain nauttia erityisesti heille tuotetusta ohjelmasta ja palveluista. Vuoden 2017 aikana EMMA-klubia hoitamaan perustettiin työryhmä, joka koostuu viestinnän, yleisötyön ja asiakaspalvelun osaajista. Klubilaisten palvelemiseksi kehitettiin viestinnän ja palvelun prosessia. Klubilaisille tehtiin loppuvuodesta palvelua ja ohjelmaa koskeva kysely, jonka vastausten perusteella toimintaa kehitetään ja arvioidaan.

Ohjelmallisesti EMMA-klubi avasi uuden toimintamuodon, kun Kon-Tiki Toursin ja Johanna Wahlbeck Oy:n kanssa järjestettiin matka Venetsian biennaaliin ja Mäntän kuvataideviikoille.

EMMAN OHJELMA 2017

EMMA TALKS

EMMA Talks nostaa esiin yhteiskunnallisia ja ihmisten elämään liittyviä teemoja taiteen ilmiöiden avulla. Se kertoo taiteesta ajankohtaisesti yleisön omaan kokemuspohjaan nojaten.

Ke 15.2. Mikä ihmeen nykytaide? – Taiteen vaikuttajia nykytaiteen synnyssä ja nyt: Joseph Beuys ja Olafur Eliasson

Kuvataidekasvatuksen professori Helena Sederholm / Aalto-yliopisto

Ke 29.3. Creating Space – The Impact of Artist Olafur Eliasson Näyttelypäällikkö Caroline Eggel / Studio Olafur Eliasson Itsenäinen kuraattori ja CuratorLab:in johtaja / Konstfack University Joanna Warsza
Kommentti: Senior Adviser Risto Vahanen / Vahanen-yhtiöt

Ke 12.4. Mihin taide taipuu – Taiteen yhteiskunnallinen merkitys

*Arkkitehti Asmo Jaaksi / JKMM Architects
Nykytaiteilija Tellervo Kalleinen
Taiteen tohtori, muotoilija Katja Soini*

Ke 26.4. How to Work with Social Sculpture – The Legacy of Joseph Beuys: Influencing Society through Art

Kuraattori Łukasz Zaremba / Muzeum Sztuki w Łódźi, Puola

Ke 17.5. Haasteena ekologisuus – Ihminen, luonto ja rakennettu ympäristö

Tuottaja ja kaupunkiaaktivisti Jaakko Blomberg ja arkkitehti Yrjö Suonto

Ke 31.5. Mitä seuraavaksi? Nykytaiteen ja modernismin taitekohta

Historian professori Laura Kolbe / Helsingin yliopisto

Pe 25.8. EMMA Talks Goes Fashion

Vaatesuunnittelija Justus K, muotitoimittaja Sami Sykkö ja For Fashion's Sake -näyttelyn kuraattori Reetta Kalajo keskustelivat taiteen ja muodin rajapinnasta.

Ke 13.9. Poliitiikka ja pinta – Taiteen valtarakenteet

Taideyliopiston maalaustaiteen professori Päivi Takala pohti puheenvuorossaan maalaustaiteen poliittisuutta.

Ke 25.10. Päiväkirjojen avaaminen – Taiteellinen ja tieteellinen tutkimustyö

Taiteilija Heli Rekula ja EMMAn amanuenssi Hanna Mamia-Walther mieltivät päiväkirjojen ja henkilöhistoriallisen materiaalin käyttöä tutkimustyössä.

Ke 15.11. Tapiola ja utopia

Graafinen suunnittelija ja kirjailija Matti Remes ja Tapiolan kehittämisprojektin johtaja Antti Mäkinen keskustelivat menneestä ja tulevasta Tapiolasta.

Ke 13.12. Uuden äärellä – Nykyhetken muoto ja ruoka

Kokki Matti Jämsén ja kuvanveistäjä Pekka Paikkari pohtivat ruuan ja muotoilun yhteyksiä.

HAVAINNOSTA KUVAKSI – LUOVAA PIIRUSTUSTA TAITEEN KESKELLÄ

Tutustuttaa piirtämisen kautta hahmottuvaan maailmaan ja perehdyttää piirustuksen peruselementteihin EMMAn näyttelytilassa. Ohjaajana kuvataidekasvattaja Tero Hytönen.

La 28.1. / La 25.2. / La 25.3. / La 29.4 / La 27.5.

La 30.9. Teemana tanssin ja piirroksen keskustelu

La 28.10. Teemana valon ja liikkeen jättämät jäljet

La 18.11. Teemana värit ja tunnelmat

La 6.1.2018 Teemana keho ja massa

ASIAANTUNTIJAKIERROKSET

Pe 3.3. EMMAn museonjohtaja Pilvi Kalhama kertoi kahden maailmankuulun taiteilijan Olafur Eliassonin ja Joseph Beuysin näyttelyiden taustoista ja kuraattorin työstä.

Pe 16.6. EMMAn intendentti Reetta Kalajo kertoi *For Fashion's Sake* -näyttelyn suunnittelijoiden taustoista ja työstä.

Pe 15.9. ja la 6.1.2018 Näyttelyn kuraattori, amanuenssi Hanna Mamia-Walther kertoi Ernst Mether-Borgströmin näyttelystä.

Pe 3.11. Näyttelyn kuraattori ja taidekriitikko Timo Valjakka kertoi Sarah Morrisin näyttelystä.

APRIL JAZZ GOES EMMA

EMMAN ja April Jazz -festivaalin yhteistyön tuotosena syntynyt saksofonisti Esa Pietilän sävellys heijastelee taidetta EMMAssa. Kosketus-kokoelmanäyttelyn teoksista inspiroitunut äänite oli kuultavissa näyttelytilassa langattomien kuulokkeiden kautta vuoden loppuun. Projektiin liittyi live-esiintymisiä EMMAssa.

La 29.4. April Jazz Goes EMMA: Äänen kosketus
Esa Pietilä Trio Saksofonisti Esa Pietilän säveltämän tilausteoksen ensimmäisen osan ensiesitys. Triossa soittivat myös haitaristi Veli Kujala ja lyömäsoittaja Mika Kallio.

La 19.8. Mika Kallio soitti kokeellista jazzia lyömäsoittimilla.

Pe 6.10. Veli Kujalan sooloesityksessä perinteinen jazz-harmonikka sai uusia vivahteita elo-elektronikan avulla.

La 2.12. Säveltäjä ja saksofonisti Esa Pietilä toi musiikkiin myös digitaalisen instrumentin.

April Jazz Goes EMMA ©Jari Haaparanta

TAPAHTUMAT

21.–24.2. Taideloma Hiihtolomaviikko EMMAssa taiteen parissa ja omaa taidetta tehden.

La–su 1.–2.4. Lasten museofestarit: Paluu kasari-lapsuuteen EMMA oli mukana WeeGeen yhteistapahtumassa ohjelmalla, jossa tehtiin taidetta taiteilijan kanssa ja tutkittiin lähiympäristöä yhdessä.

La 8.4. Slow Art Day Katsomisen joogaa ja keskittymisen hetkiä taiteen äärellä. Ohjaajana Meri Mort.

Ke 3.5. For Fashion's Sake -näyttelyn avajaiset
Näyttely avattiin yleisölle avoimella tapahtumalla.

Pe 5.5. / Pe 12.5. / Pe 19.5. Performansseja Teatteri- korkeakoulun ja Aalto-yliopiston opiskelijat toivat Joseph Beuysin näyttelyyn uusia näkökulmia ja lähestymistapoja. Performanssit olivat osa perjantain ilmais- illan ohjelmaa.

Ti 16.5. Pre Helsinki – Prenaissance@EMMA Huippusuunnittelijoiden elämyksellisessä yhteispresentaatiossa muoti keskusteli taideteosten kanssa installaation ja performanssin muodossa.

To 18.5. Kriittinen on uusi musta / Aalto-yliopiston seminaari 2000-luvun muotia käsittelevän seminaarin puhujat olivat muodintutkimuksen johtavia tutkijoita kansainvälisellä kentällä.

La–su 20.5.–21.5. Avoin ateljee Vaatesuunnittelija Justus K valmisti For Fashion's Sake -näyttelyn asuaan yleisön edessä yhteistyössä mallimestari Suvi Hännisen kanssa.

La 20.5. Suomi Design -päivä EMMA oli mukana WeeGeen yhteistapahtumassa ohjelmalla, jossa tutustuttiin suomalaiseen nykymuotiin ja For Fashion's Sake -näyttelyyn. Kaikille avoin performatiivinen taidepaja Taidetulli haastoi valtaan ja oikeuksiin liittyviä oletuksia vaihtoehtoisen passin avulla.

To 17.8. Off Seasons -avajaiset Kuvataiteilija Hans Rosenströmin ja tanskalaisen Stormglas-taiteilijaduon yhteistyönä syntynyt Off Seasons -ääni-installatio avattiin yleisölle avoimessa piknik-tilaisuudessa WeeGeen etupihalla.

La 26.8. Espoo-päivä WeeGeellä EMMA oli mukana WeeGeen yhteistapahtumassa ohjelmalla, jossa tehtiin omakuvia, vaikututtiin taiteesta ja tutkittiin eri taiteen muotoja.

Pe 1.9. For Fashion's Sake -näyttelyn lopettajaiset
Vaatesuunnittelija ja DJ Irene Kostas (Onar) soitti levyjä WeeGeen ilmaisillassa.

Pe 13.10. #Nykytreffit – SINKKUJEN YÖ Tapahtuma toi vaihtoehtoja virtuaalisen seurustelukulttuurin rinnalle. Teemalliset kohtaamiset museoissa ja monipuolinen ohjelma jatkuvat yömyöhään tanssin, improvisaation, retropelien ja livemusiikin parissa. Toteutettiin yhteistyössä näyttelykeskus WeeGeen kanssa.

Pe 17.11. Aukio: Bryk & Wirkkala -katseluvaraston avajaiset Vuosi huipentui uuden ja ainutlaatuisen kokoelma- ja näyttelytilan suuriin yleisöavajaisiin. Avajaisiin sai ilmoittautua koko vuoden ajan.

La-su 25.–26.11. Joulumarkkinat WeeGeen perinteisillä joulumarkkinoilla EMMAssa tehtiin jouluaiheisia taidepajaherkkuja, vaikututtiin taiteesta ja kuultiin kokemusopastuksia näyttelyistä.

OPASTUKSET JA TAIDEPAJAT

Taidetasting Taidetasting-opastuksella opit käyttämään taideslangia. Omaksut taidehistorioitsijoiden ilmaisia ja kriticoiden nokkeluuksia etkä enää jää tuppisuuksi näyttelykierroksilla. Taidetasting-kierroksen jälkeen voit briljeerata taidepuheella tilanteessa kuin tilanteessa.

Taidetunti on osallistava opastus valittuun näyttelyyn. Havainnoi ja keskustele yhdessä oppaan ja ryhmäsi kanssa. Innostu ja saa uusia ajatuksia taiteen parissa.

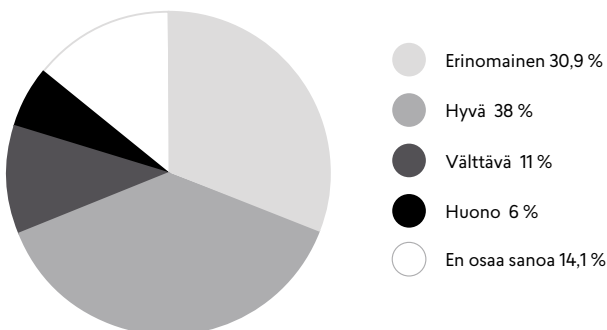
Omakuvia-taidepaja Mitä kaikkea omakuva tarkoittaa ja miltä se voi näyttää? Näyttelykäynnin jälkeen tutkitaan omakuvaa heijastusten ja siluettien avulla sekä valmistetaan omakuvat läpinäkyville kalvoille.

Taidevartti-yleisöopastukset joka perjantai klo 18 ja joka sunnuntai klo 13. Ilmaislta WeeGeellä perjantaisin klo 17–19.

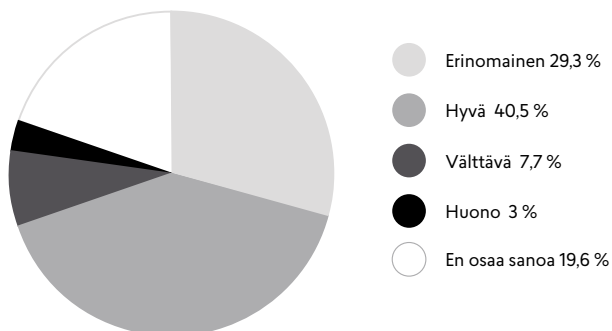

Koonti EMMAn asiakaspalautteesta

MIELIPITEESI NÄYTTELYISTÄ?	Erinomainen	Hyvä	Välttävä	Huono	En osaa sanoa	Vastaajia
Olafur Eliasson – Pentagonal Landscapes	29,5 %	37 %	11 %	10,2 %	12,2 %	254
Joseph Beuys: Outside the Box	21,2 %	24,3 %	22,4 %	14,9 %	17,3 %	255
Saatamoisen säätiön kokoelmanäyttely Kosketus	23,4 %	42,3 %	6,6 %	2,3 %	25,6 %	740
Ernst Mether-Borgström	55,8 %	31,3 %	4,8 %	2,6 %	5,5 %	568
Sarah Morris	21,5 %	50,9 %	11,6 %	3,2 %	12,8 %	554
Bryk & Wirkkala katseluvarasto	33,9 %	42,3 %	9,5 %	3 %	11,3 %	168
Keskiarvo	30,9 %	38 %	11 %	6 %	14,1 %	100 %

MIELIPITEESI PALVELUISTA?	Erinomainen	Hyvä	Välttävä	Huono	En osaa sanoa	Vastaajia
Varaustilanne	33 %	31,7 %	3,2 %	1,8 %	30,3 %	218
Opastukset	36,6 %	45,7 %	8,3 %	2,4 %	7,1 %	339
Taidepajat	25,2 %	45,7 %	7,9 %	1,8 %	19,4 %	278
Taidepajojen tarjoilu	16,5 %	33,0 %	14,2 %	8 %	28,4 %	261
Asiakaspalvelu näyttelytilassa	35,2 %	46,3 %	4,7 %	1,2 %	12,6 %	798
Keskiarvo	29,3 %	40,5 %	7,7 %	3 %	19,6 %	100 %

Opastus- ja taidepajatoiminta

	Ryhmiä	Osallistujia
Opastettuja ryhmiä (sis.taidepajat)	947	19 134
Yhteensä alle 18-vuotiaiden ryhmiä	419	7232
Senioriryhmiä	43	603

Maksuttomat palvelut		
Maksuttomia Taidevartti-yleisöopastuksia	100	801
Kaikille avoimia Taidepajoja	14	3534
Asiantuntijaopastuksia (sis.tilattuihin)	152	2857

Maksuttomia opastuksia		
Alle 18-vuotiaille (sis.tilattuihin)	104	2135
Yhteistyökumppaneille, markkinointina*	134	1117
<i>*eivät kaikki maksullisia</i>		

Tilatut opastukset		
Taidevartti, Taidetunti ja Taidetasting	416	6769
Taidepajat	198	7150
joista lasten Pajakutsuja	78	1090
ja aikuisten Taidepajoja	14	208
ja koululaisten Taidepajoja	92	2318
KULPS-opastukset	49	966
Lastentunnit	19	360

Tapahtumat, sisältäen toiminnallisen tilan		
	336	80 609

Päiväkoti-, koululais- ja 2. asteen opiskelijaryhmiä		
	249	4869

KONSERVOINTI

Kokoelmien säilymiseen ja esittämiseen tähtäävän konservoinnin perustyön lisäksi yksi vuoden laajimpia projekteja oli TWRB-kokoelman katseluvaraston ja näyttelytilan suunnitteluun osallistuminen. Uusien, kokoelmaa yleisölle uudella tavalla avaavien museaalisten säilytysratkaisujen suunnittelu on kehittämistyötä, joka jatkuu aktiivisesti tulevinakin vuosina. *Kosketus*-kokoelman näyttelyssä mittavin muutos oli Agoralla esillä olleiden teosten siirto ja valmistelu väliaikaissäilytykseen **Olafur Eliassonin** näyttelyn tieltä.

Pitkäaikaislainatoiminnassa konservointia työllistivät edelleen Espoon sairaalaan sijoitettavat taideteokset. Tätä laajaa projektia jatkettiin paperipohjaisten teosten konservoinnilla ja kehystyksellä. Pienempiä teoseriä vietiin pitkäaikaislainaan myös muihin uusiin talletuskohteisiin, kuten mm. Opinmäen kampuksen koululle ja päiväkotiiin, jonne valmisteltiin mm. useita maalauksia, jotka huollettiin ja osin myös suojattiin niille varta vasten suunnitelluilla tilakehyksillä. Rakennushankkeiden ja remonttien tieltä siirrettiin teoksia EMMAn säilytystiloihin useista kaupungin virastoista ja muista kaupungin yksiköistä. Yhteistyössä Espoon Teknisen ja ympäristötoimen yksiköiden kanssa suunniteltiin ja toteutettiin myös isokokoisen, Veräjapellon koulun ulkoseinälle kiinnitetyn **Marjatta Weckströmin** betonireliefin poisto ja väliaikaissäilytys ennen sen uutta sijoittamista.

Saastamoisen Säätiön ja EMMAn kokoelma karttuivat yhteensä 127:llä teoksella. Monet teoksista olivat konseptiteoksia ja moniosaisia installaatioita, jotka ovat myös dokumentoinnin kannalta haastavia. Teosten uudelleen esittämisen mahdollistamiseksi ja tietojen tallentamiseksi aloitettiin siksi uuden, installaatioille räätälöidyn dokumentointilomakkeen kehittäminen, mitä jatketaan vuonna 2018.

NÄYTTELYKONSERVOINTI

Lainateosten tulo- ja lähtötarkastusten ohella konservaatorit olivat aktiivisesti mukana niin näyttelyiden suunnittelussa kuin toteutuksessakin. **Olafur Eliassonin** *Pentagonal Landscapes* -näyttelyn teosdokumentaatio

oli laaja, ja piti sisällään kuntotarkastusten lisäksi pakkaus- ja installointidokumentoinnin. *Joseph Beuys: Outside the Box* -näyttelyä varten suuri osa paperiteoksista kehystettiin EMMAssa konservaattein toteuttamien kiinnityksin. Näyttelyn ripustuksessa huomioitiin erityisesti teosturvallisuuden toteutuminen. Myös **Heli Rekulan** *Linnuntietä* -näyttelyn teoksia tarkastusten lisäksi kehystettiin.

Sarah Morrisin näyttely koostui elokuvista, seinämaalauksesta ja erityisen herkkäpintaisista maalauksista, joihin konservaattein teostarkastukset etenkin kohdistuivat.

Ernst Mether-Borgströmin näyttelyä valmisteltiin tarkastamalla ja tarvittaessa myös konservoimalla näyttelyn teokset. Työ oli mittava, ja samalla – tarkastuksen ja dokumentoinnin ohessa – mielenkiintoinen mahdollisuus tutustua lähemmin myös Mether-Borgströmin säätien omistuksessa olevaan laajaan arkistomateriaaliin. *Nokian lahjoituskokoelma* -näyttelyn dokumentaatio toteutettiin uushankintaprosessiin liittyvin toimenpitein teosten tullessa osaksi EMMAn kokoelmaa. Teostarkastusten yhteydessä kiinnitettiin erityisesti huomiota suunnitelmalliseen ennaltaehkäisevään konservointiin, jonka merkitys konservointityössä on korostunut entisestään.

EMMAN ja SEBin yhteistyönä aloitetussa projektissa Eteläesplanadin katutasossa esitettiin ensimmäisenä **Paula Lehtosen** *Syaani Meri* -teos. Tämä EMMAn kokoelmaan hankittu installaatio dokumentoitiin tarkasti sisällyttäen siihen taiteilijan suunnitelmasta poikkeavat ratkaisut sekä tulevaisuuden esillepanojen ohjeistuksen.

MUSEOTEKNIikka

Kuten edellisinä vuosina EMMA tekniikka on keskittynyt näyttelytuotantoihin, kokoelmahoi-
toon, sekä yleisötyön tekniseen tukeen.

Näyttelytyössä tekniikka on pyrkinyt palvelemaan sekä taiteilijoita että kuraattoria parhaalla mahdollisella tavalla. Ongelmaratkaisua on vaadittu erityisesti vuoden 2017 päänäyttelyissä, esimerkkejä tästä ovat **Olafur Eliassonin** valoinstallaation asennus, **Paula Lehtosen** teoksen tek-
ninen suunnittelu SEBin toimistoon tai Beuys-näyttelyn
riputusratkaisut.

Vuoden aikana on piirretty koko näyttelykerros
SketchUp-sovellukseen. Näyttelytilan digitaalinen
3D- pohja tulee tulevaisuudessa auttamaan koko
EMMAN henkilökuntaa sekä taiteilijoita näyttelyiden
suunnittelussa ja niiden ylläpidossa.

Kokoelmatyössä tekniikka on keskittynyt laina- ja
pitkäaikaislainatoiminnan lisäksi varastojen järjestämi-
seen. Erityisesti Länsituulentien varaston irtisanominen
on ollut työllistävää. Loppuvuoden aikana lähes koko

Valtosen lahjoittama kokoelma siirrettiin Länsituulen-
tien varastolta EMMAn WeeGee-talossa sijaitsevaan
varastoon. Lisäksi on varastoissa on tehty ratkaisuja, joilla
on saatu Saastamoisen kokoelman varastoon lisää tilaa.
Varastojärjestelyiden kehitystyö jatkuu vuonna 2018,
hankkimalla mm. EMMA varastoon lisää verkkosäilytys-
tilaa. Saastamoisen kokoelmalle toteutettiin osittainen
inventointi, joka tulee jatkumaan tulevien vuosien aikana

Loppusyksystä koko tekniikan osastoa työllisti erityi-
sesti Aukio. Tekniikka on ollut konseptin kehityksessä
mukana suunnittelemalla säilytys- ja esitysratkaisuja.
Toteutusvaiheessa koko projektia voi verrata keskikokoi-
sen taidevaraston siirtoon ja inventointiin.

Aukiossa on myös käytetty AV-tekniikka ja digitaalisia
käyttöliittymiä joilla esitetään mm. lehtiarkistoa. EMMAn
tekniikka oli osittain vastuussa näiden kehityksestä ja
toteutti asennukset kokonaan itse.

MARKKINOINTI, VIESTINTÄ & YRITYSYHTEISTYÖ

EMMAN vuoden 2017 laaja näyttelytarjonta ja Länsimetron avautumisen yhteydessä julkistettu *Emma jättää jäljen* -teoskokonaisuus mahdollistivat markkinoinnille ja viestinnälle vahvan sisältöpohjan puhutella useita kohderyhmiä. Nykyaikaisen megatähden ja modernismin klassikoiden lisäksi markkinointi ja viestintä nostivat esiin erityisesti EMMAN uusia avauksia yleisöpalveluiden ja kokoelmatoiminnan parista.

Vuoden 2017 markkinoinnin suurimmat panostukset kohdistuivat helmikuussa avautuneeseen **Olafur Eliassonin** vuoden päänäyttelyyn sekä sen kanssa yhtäaikaaisesti avautuneeseen **Joseph Beuysin** näyttelyyn. Näyttelyiden yhteiskampanja tavoitti helsinkiläiset ja espoolaiset erittäin laajasti ja näkyvästi ulkomainosyhtiö JCDecauxin kanssa solmitun kahden vuoden yhteis-

työsopimuksen tuoman näkyvyyden myötä. Yhteistyössä designtoimisto Kuudennen kanssa toteutettu Eliassonin näyttelyn ilme ja julkaisu saivat huomioita merkittävisä kansainvälisissä designalan medioissa ja saavuttivat menestystä graafisen alan kilpailuissa. Olafur Eliassonin näyttely palkittiin Identiteetti-sarjassa Vuoden Huipuissa Hopeahuippu-palkinnolla ja julkaisu sai puolestaan Kultahuipun Julkaisugrafiikka-sarjassa.

Vuoden alussa lanseerattiin uutena avauksena EMMA Talks -keskustelusarja, joka käynnistyi menestyksekkäästi Vahanen-yhtiöiden EMMA PRO -yritysklubijäsenyyden tuella. Vuoden tärkeimpänä uutena avauksena lanseerasimme yhteistyössä Espoon kaupungin, Näyttelykeskus WeeGeen ja Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kanssa uuden Bryk-Wirkkala-katseluvaraston ja Aukio-

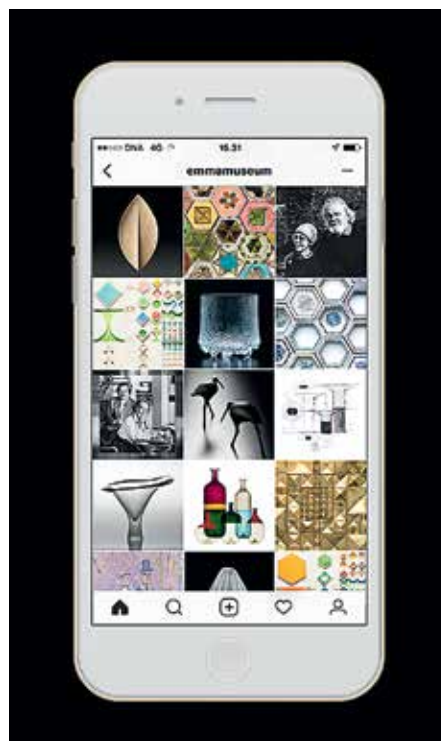

tilan suurelle yleisölle.

Markkinoinnissa ja viestinnässä hyödynnettiin läpi vuoden vahvasti sosiaalista mediaa sekä myös sosiaalisen median vaikuttajia. Sosiaalisen median kanaviemme seuraajat kasvoivat edelleen merkittävästi ja Instagramissa ylitimme 10 000 seuraajan rajan.

Vetovoimaisten sisältöjen ja aktiivisen viestinnän kautta EMMAn saama mediajulkisuus kasvoi jälleen yhdessä kävijämäärän kanssa. EMMAn kävijämäärä nousi 131 518:een kasvaen 8% edellisvuodesta ja mediahuomion arvo painetussa mediassa kasvoi 5,7% nostaen arvon 1 333 148 euroon. Lisäksi EMMAn **Ernst Mether-Borgströmin** 100-vuotisjuhlavuoden näyttelyyn toteuttamastamme dokumentista tehtiin esityssopimus YLEn kanssa.

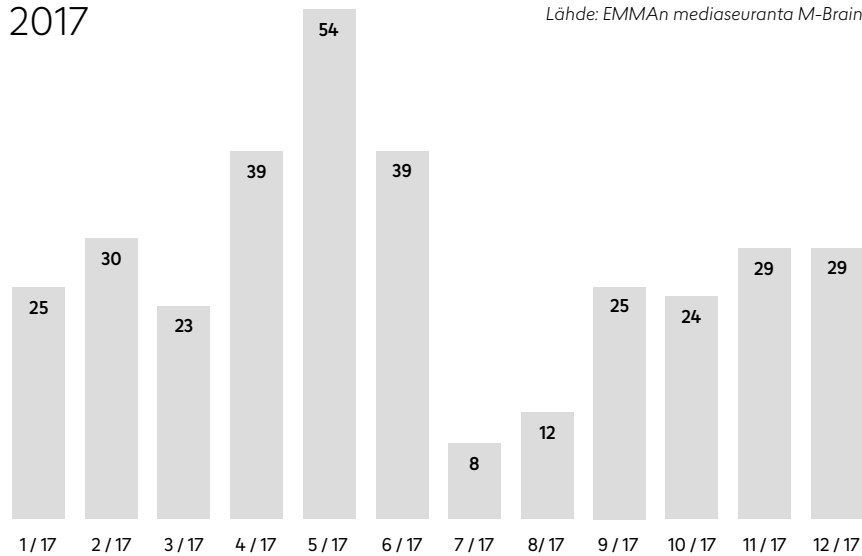
Yritysyhteistyö jatkui edellisvuodesta Suomen Taitoluisteluliiton kanssa. Lisäksi solmimme uudet sponsorisopimukset Tikkurila Oyj:n ja JCDecaux Finlandin kanssa. EMMA PRO -yritysklubi vahvisti asemaansa erityisesti Vahanen-yhtiöiden kanssa solmitun Partner-tason jäsenyyden myötä.

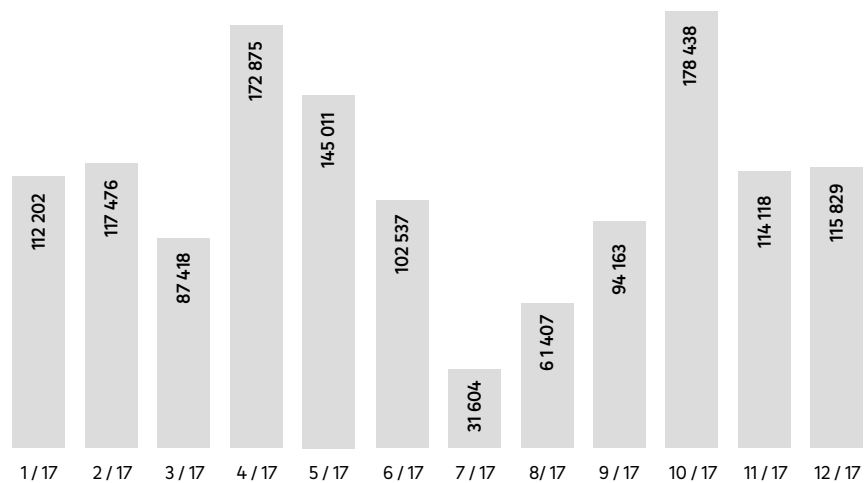
Medianäkyvyys 2017

Lähde: EMMAn mediaseuranta M-Brain

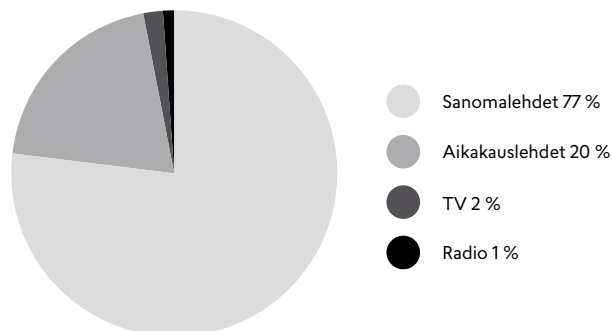
Osumien lukumäärä, koko mediakenttä. Yhteensä 337.

Osumien vastaava mainosarvo (€), painettu media. Yhteensä 1 333 148 €.

Julkisuuden intermediajakauma, 2017.

EMMAN lehdistötiedotteet 2017

- 12.1. EMMA ja April Jazz tuovat jazzin taidemuseoon
- 16.1. EMMA ja Vahanen yhteistyöhön
- 23.1. EMMA Talks puhujina Eliassonin studion näyttelypäälikkö ja muita alan huippunimiä
- 7.2. Olafur Eliasson: Pentagonal Landscapes avautuu EMMAssa
- 7.2. Joseph Beuys: Outside the Box avautuu EMMAssa
- 14.2. Ainutlaatuinen taidekokonaisuus uudessa Espoon sairaalassa
- 28.2. EMMA tuo muotia taidemuseoon
- 28.3. EMMA avaa Suomen ensimmäisen 4K-tekniikkaa hyödyntävän tilan mediataiteelle
- 4.4. Suomen taideakatemian palkintoehdokkaat julki
- 12.4. EMMA rakentaa uutta näyttelykonseptia Rut Brykin ja Tapio Wirkkalan kokoelmien ympärille
- 2.5. For Fashion's Sake avautuu EMMAssa yleisöavajaisilla
- 2.5. Julkisen taiteen teos kevätkotiin
- 10.5. Rut Bryk: Taikalaatikko -kiertue jatkaa Falkenbergiin ja Turkuun
- 24.5. Nokia lahjoittaa nykytaiteen kokoelman taidemuseo EMMAlle Suomi 100 -julkaisuvuoden kunniaksi
- 24.5. Sarah Morrisin 30-metrinen seinämaalauksen syntyä pääsee seuraamaan EMMAssa
- 30.5. Kuvataiteilija Outi Pieskille Suomen Taideakatemian palkinto
- 2.6. Arja Miller EMMAn näyttelyintendentiksi
- 10.6. Rut Bryk – Elämän taide on vuoden paras taidekirja
- 20.6. Ernst Methner-Borgströmin satavuotisjuhlanäyttely avautuu Sarah Morrisin nykytaiteen säestyksellä
- 17.8. EMMA tuo Hans Rosenströmin taidetta Tapiolan taivaan alle Helsingin Juhlaviikoilla
- 25.8. Yleisö kuratoi EMMAn syksyn mediataideohjelman
- 19.9. Tapiolan metroaseman taideteos julki
- 21.9. Mikko Joensuu ja Sonya Lindfors mukana WeeGeen Nykytreffeillä
- 22.9. EMMAn kevään 2018 näyttelyissä sukellaan pinnanalaiseen todellisuuteen
- 3.10. Heli Rekulan kahdeksanvuotisen työn tulos esille EMMAn
- 4.10. Ernst-Methner Borgströmin taidetta Finlandia Trophyyn
- 24.10. SEB ja EMMA tuovat nykytaidetta Helsingin keskustaan
- 15.11. Niittykummun metroaseman uusi alikulkukäytävä on taide-elämys
- 17.11. Rut Brykin ja Tapio Wirkkalan kokoelmat ensimmäistä kertaa esillä EMMAssa
- 1.12. April Jazz Goes EMMA: Tilausteos Raoul Björkenheimilta
- 11.12. Kutsu osallistumaan: Helsingin taideinstituutiot sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta
- 18.12. Meret Oppenheimin surrealistista taidetta, muotia ja runoutta EMMAn kevään päänäyttelyssä

EMMA:n julkaisut 2017

Joseph Beuys – Outside the Box – Joseph Beuys Through Contemporary Visions

ISBN 978-952-5509-51-9

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 51/2017
Lönnerberg Print & Promo, 2017

Olafur Eliasson: Pentagonal landscapes

ISBN 978-952-5509-52-6

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 52/2017
Lönnerberg Print & Promo, 2017

Toipuminen ja taide Espoon sairaalassa

ISBN 978-952-5509-53-3

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 53/2017
Erweko Oy, 2017

Recovery and art in Espoo hospital

ISBN 978-952-5509-60-1

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 54/2017
Erweko Oy, 2017

Återhämtning och konst på Esbo sjukhus

ISBN 978-952-5509-61-8

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 61/2017
Erweko Oy, 2017

Ernst Mether-Borgström (suomi)

ISBN 978-952-5509-56-4

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 56/2017
Bookwell Oy, 2017

Ernst Mether-Borgström (ruotsi)

ISBN 978-952-5509-56-4

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 57/2017
Bookwell Oy, 2017

Toipuminen ja taide Espoon sairaalassa (verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-5509-59-5

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 59/2017

Recovery and art in Espoo hospital (verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-5509-60-1

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 60/2017

Återhämtning och konst på Esbo sjukhus (verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-5509-61-8

EMMA – Espoon modernin taiteen museon julkaisu 61/2017

EMMA:n vuonna 2017 julkaisemista kirjoista Vuoden kauneimpien kirjojen kokoelmaan valittiin Ernst Mether-Borgströmin ja Olafur Eliassonin julkaisut, joille myönnettiin Kirjataiteen kaunis kirja -kunniakirja. Olafur Eliasson -julkaisu sai myös Vuoden huippujen Vuoden Kultahuippu -palkinnon.

EMMA SHOP

Arabian Taideosastoyhdistyksen taiteilijoiden Heini Riitahuhan ja Jasmin Anoschkin keramiikkaa.

EMMA Shopin vuosi 2017 oli uusien yhteistyökumppaneiden ja vahvojen näyttelykohtaisten tuotesisältöjen toimintavuosi.

EMMA Shop toteutti yhdessä Mether-Borgströmin säätiön kanssa laajan, näyttelykohtaisen tuotevalikoiman kesälle 2017. Ensimmäistä kertaa EMMA Shopilla toteutettiin näin laaja teoskuviin perustuva tuotekonaisuus. Valikoimaan kuului julisteita, postikortteja, vihkoja, magneetteja, tulitikkuja, muovi- ja pahvitaskuja sekä serviettipaketti. Yhteistyö Kansalliskallian kanssa toi valikoimaan myös **Mether-Borgströmin Nappipeli**-teoksen (1961) kuvalla olevan huivin, muistikirjan sekä magneetin.

EMMAN museokauppatoiminnassa keskitytään pääsääntöisesti ajankohtaisiin näyttely- ja tapahtuma-kohtaisiin tuotekonaisuuksiin sekä näitä täydentäviin oheistuotteisiin, joista monet, kuten ilmakasvit ja käsin tehty keramiikka, ovat nousseet suosituiksi. Joulumyynnin osuus on kasvanut viime vuosina merkittävästi. Uutena yhteistyökumppanina Arabian Taideosastoyhdistyksen taiteilijat suunnittelivat EMMA Shopille uniikkien keramiikkalaattojen tuotekonaisuuden. Joulun tuotevalikoimaan kuuluivat myös **Tapio Wirkkalan** suunnittelemat keraamiset *Kuikat*, *Pollot* sekä suositut *Paperipussivaasit*.

Rut Brykin perhoset olivat lentäneet postikortteihin, vuosikalenteriin, vihkoihin sekä julisteisiin. EMMAN ammattitaitoisen henkilökunnan kanssa toteutettiin asiakkailta kiitosta saanut jouluesite. Tulevaisuudessa tavoitteena on toteuttaa yleisesite EMMA Shopin sisällöistä yhdessä talon museoiden kanssa.

EMMA Shop kutsui marraskuun lopussa yhteistapaamiseen museokauppavastaavia lähiseuduilta. Tapaamisen tavoitteena oli verkostoitua ja jakaa osaamista ja vinkkejä museokauppojen toimintaan liittyen. Mukana tapauksissa olivat: Kansalliskallia, HAM, Taide- ja museo-keskus Sinkka, Serlachius-museot, Helsingin kaupungin museo, Taidehalli, Kansallismuseo, Turun taidemuseo, Vantaan kaupungin museo sekä Kellomuseo ja Lelumuseo Hevosenkenkä.

EMMA Shopilla keskityttiin vuonna 2017 erityisesti konaisvaltaiseen museokauppaelämykseen, johon kuuluvat elämyksellinen, vahva visuaalinen somistus, valaistus, musiikki ja erilaiset materiaalit. Myymälän henkilökunta vastaanotti vuoden aikana suullista, kiitettävää palautetta ennätyksellisesti. Asiakkaat antoivat kiitosta jatkuvasta uudistumisesta niin tuotevalikoiman kuin visuaalisen ilmeenkin taholta.

Tapio Wirkkalan Paperipussivaasit.

Ernst Mether-Borgströmin tuotevalikoimaa:
takkatikut ja muistikirja.

HALLINTO, TALOUS & HENKILÖSTÖ

Espoon taidemuseosäätiön kaksivuotiskauden (2016–2017) jälkimmäisellä puoliskolla puheenjohtajana toimi edelleen **Saija Äikäs** ja varapuheenjohtajana **Petteri Karttunen**. Muut hallituksen jäsenet olivat **Jarmo Kanerva**, **Päivi Karttunen**, **Seppo Niiranen**, **Johanna Sipola**, **Anna Tuori**, **Riitta Valorinta** ja **Sakari Wuolijoki**. Hallituksen sisällä toimi kaksi asioita valmistelevaa toimikuntaa: nimitys- ja näyttelyvaliokunnat. Vuoden aikana museon strategiaa kirkastettiin ja hallitus hyväksyi syksypuolella päivitetyn strategian. Strategian tavoitteena on entistä vaikuttavampi taidemuseotyö, joka saavutetaan paneutumalla laadukkaisiin sisältöihin ja ihmisten kohtaamiseen sekä hyödyntämällä museon ainutlaatuisia ympäristöä toiminnassa ja viestinnässä. EMMAssa tehty strategiatyö ja projektityöskentelymalli mahdollistivat talouden tarkan seurannan mikrotasolla ja tasapainoin säätiön tasolla.

Oman tulonhankinnan osuus pysyi ennallaan: 18 %. Aition ja EMMA PRO -yrittäjäklubin lanseerauksen myötä uskotaan omantulonhankinnan pitkäjänteiseen kasvuun. Museokortin saavuttama suosio lisäsi kävijämääriä. Museokorttitulot muodostavat jo merkittävän osan museon lipputulosta. Kulut toteutuivat odotetun mukaisesti ja esimerkiksi Aukio-tilaan tehdyt suuret investoinnit pysyivät hallinnassa. EMMA sai Museovirastolta 35 000 euron avustuksen Aukion digitaalisten sisältöjen työstöön.

Kulttuurilautakunnan myöntämää toiminta-avustusta vastaan EMMA suorittaa säätiön toiminnan tarkoituksypökalän mukaisia vastikkeettomia palveluita Espoon kaupungille, kuten lainaa taideteoksia, tarjoaa asiantuntijapalveluita kaupungin taidehankkeissa sekä tarjoaa maksuttomia opastuksia perusnäyttelyyn päiväkotijä ja peruskouluryhmille.

Taidehankintoja tehtiin 89 420 eurolla ja muita investointeja 109 492 eurolla. Taidelahjoituksia kirjattiin 757 100 euron edestä. Pääosa lahjoituksista saatiin Espoon uudesta sairaalasta sekä Nokian kokoelmasta. EMMA-kokoelmaan liitettyjen lahjoitusteosten myötä taseen loppusumma kasvoi ed. tilikaudesta 792 045,34 euroa. Taseen loppusumma 31.12. on 4 375 982,48 euroa.

Emman henkilöstö

EMMAN henkilöstö on erittäin sitoutunutta ja osallistuvaa. Olennainen osa EMMAN organisaatiokulttuuria on

yhteistoiminnallisuus sekä yhteistyössä tapahtuva kehittäminen ja kehittyminen. Tämän vahvuuden ympärille rakentuu EMMA:n HR.

Työhyvinvointia kehitettiin **Kokonaisergonomian** (fyysinen, kognitiivinen ja organisatorinen) käsitteen alle sijoitetuilla projekteilla. Kokonaisergonomia kattaa luontevasti sekä yksilön, prosessien että koko organisaation toiminnan kehittämisen. Se mahdollistaa eri kokoisten hankkeiden kautta yksittäisenkin työntekijän vaikutusmahdollisuudet kokonaisuuden kehittämisessä ja sitoo suuremmat kokonaisuudet osaksi työntekijän arkitodellisuutta hahmottaen näin paremmin kehittämisen systemististä kokonaisuutta ja strategian asettamia päämääriä. Hankkeen kehittämisprojekteja olivat mm. projektimallin koulutus sekä projektikäsikirjan luominen, Itsensä johtamisen -koulutus, asiantuntijaluennot mm. fyysisestä ergonomiasta, viikottainen huoltohetki-taukojumpa taiteen keskellä, sisäisen viestinnän kehittäminen yhdessä viestintäagenttien kanssa sekä esimiesten johtajakoulutukset. Toiminnan vaikuttavuutta mitataan uudistuneella työhyvinvointikyselyllä syksyllä 2018.

Asiakaspalveluhenkilöstön toimintakulttuuri on kehittynyt osallistavaan suuntaan, kun työntekijöitä on otettu aktiivisesti mukaan projekteihin ja prosesseihin. Osa-aikaisten työntekijöiden osaamista on hyödynnetty laajasti mm. luovan piirtämisen opastuksilla sekä 2018 lanseerattavalla hyvinvointiopastuksilla.

Kokonaispalkitsemismalli uudistetaan vuoden 2018 aikana yhteistyössä henkilöstön kanssa. Palkitseminen rakennetaan strategiaa tukevaksi ja toimintaa ohjaavaksi. Malli tulee antamaan esimiehille joustavimmat ja kohdennetummat mahdollisuudet monimuotoiseen palkitsemiseen ja toiminnan johtamiseen. Työntekijöille malli antaa mahdollisuuden vaikuttaa sekä omaan palkitsemiseen että johtamiseen. Kehityskeskustelut, osaamiskartoitus, 270-työyhteisötaitopalautteet, osaamisen kehittämisen prosessit sekä esimieskoulutukseen panostaminen ovat osaltaan vuosien varrella rakentaneet vahvan pohjan työn vaativuuden sekä osaamisen ja pätevyyden arvioinnille koko organisaation tasolla. Palkitsemismallin uudistamisella vahvistamme myös EMMA:n työnantajamielikuvaa ja varmistamme jatkossakin ammattitaitoisien ja kehittymsorientoituneen henkilöstön sitoutumisen toteuttamaan EMMA:n kunnianhimoista visiota.

	2017	2016
HENKILÖSTÖ 31.12.2017		
Vakituisten kokoaikaisten toimien lukumäärä	44	43
Tuottajan toimi vakinaistettu 1.6.2017		
HENKILÖTYÖVUODET		
Vakituinen kokoaikainen henkilöstö (sis. sijaiset)	42,37	36,58
Vakituinen osa-aikainen henkilöstö (freelancerit)	4,02	5,73
Määräaikainen henkilöstö (projektit)	2,65	2,10
Yhteensä	49,03	44,41
VAKITUISEN HENKILÖKUNNAN VAPAAT		
Perhevapaa	4 hlöä	5 hlöä
Osittainen hoitovapaa	2 hlöä	2 hlöä
Opintovapaa	1 hlö	3 hlöä
Vuorotteluvapaa	-	-
TYÖHARJOITTELIJAT		
Palkalliset		
Taidehistoria (Yliopisto)	3 hlöä	6 kk
Historia (Yliopisto)	1 hlö	1 kk
Kuvataideakatemia 6 hlöä	3 kk	
Muut		
Kulttuuri-TET	6 hlöä	2,25 kk
Praxis-maisteriohjelma (Yliopisto)	1 hlö	2 kk
Suomen kieli (Luksia)	1 hlö	0,5 kk
Liiketalous (Keskuspuiston ammattiopisto)	1 hlö	2 kk
Kulttuurituottaja (Humak)	1 hlö	2 kk
Kuvataidekasvatus (Aalto)	1 hlö	0,5 kk
SAIRAUSPOISSAOLOT		
Sairauspoissaoloprosentti	2,73 %	2,62 %
Terveys % (ei lainkaan sairastaneet)	36,90 % (31 / 84)	28,95 % (22 / 76)
Sairauspäiviä keskimäärin	6,9 pvä / hlö	6,7 pvä / hlö
OSAAMISEN KEHITTÄMINEN (1 päivä = 6 tuntia)		
(sis. näyttelyinfot asiakaspalvelijoille, katselmukset, seminaarimatkat, messut, koulutukset...)	2017	2016
	456 pvä	337 pvä

YHTEISET KOULUTUKSET

Työfysioterapeutin luento
työergonomiasta

Projektityön perusvalmennus

Projektityöskentelyn pelisäännöt
-työpaja

Kiire ja itsensä johtaminen
-workshop

Esimiesfoorumi: Ajankohtaiset
asiat esimiestyössä

Taiteen vaikuttavuus: ICOMin
säännöt ja etiikka -lukupiirit

Toimintavuoden Kick Off

EMMA – ESPOO MUSEUM OF MODERN ART
NÄYTTELYKESKUS WEEGEE
AHERTAJANTIE 5, PL 6661, 02070 ESPOO

www.emmamuseum.fi